

EL POU DE LA GALLINA

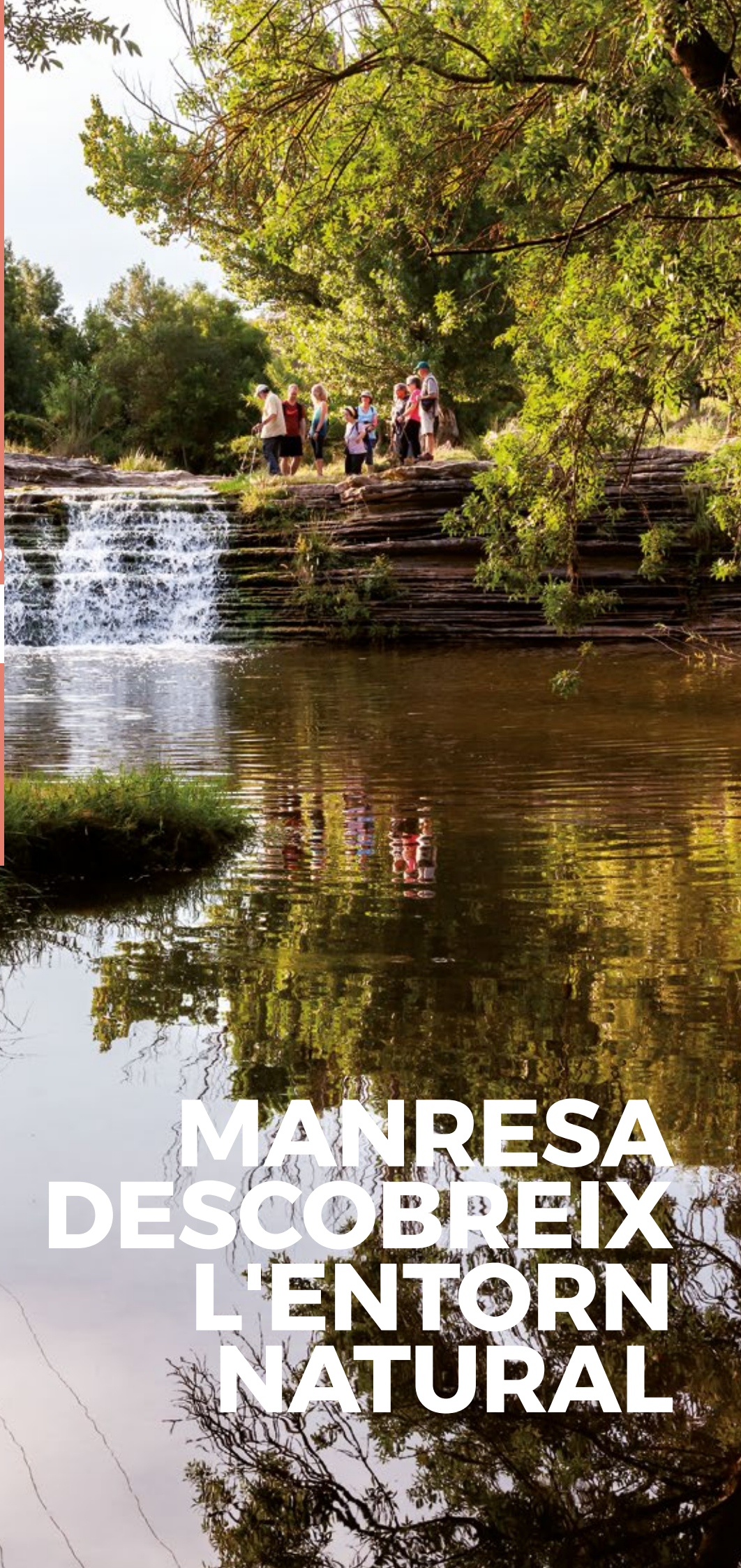
Núm. 366

elpou.cat | 4€ | juliol-agost 2020

REVISTA MANRESANA
D'INFORMACIÓ I OPINIÓ

L'entrevista a
Arnau Carné,
activista i editor

MANRESA DESCOBREIX L'ENTORN NATURAL

ESTUDIA FP A LA UNIVERSITAT

CICLES FORMATIUS DE GRAU SUPERIOR
CURS 2020-2021

CAMPUS
PROFESSIONAL

UMANRESA | UVIC·UCC

CFGS DE PRÒTESIS DENTALS

Forma't com a protètic dental amb un alt perfil tecnològic. Classes pràctiques al laboratori en grups reduïts i espai de treball per a cada alumne. Aula de CAD amb un ordinador per alumne.

CFGS D'EDUCACIÓ INFANTIL

ORIENTAT A CIÈNCIA
I EXPERIMENTACIÓ

Forma't com a educador per impulsar la ciència des de la primera infància. Innovació educativa a través de la ciència, en el marc del Lab 0-6, laboratori de ciència per a infants de 0 a 6 anys.

CFGS D'ADMINISTRACIÓ I FINANCES

ORIENTAT A GESTIÓ DE CLUBS
I ENTITATS ESPORTIVES

Administració i finances pensades per a l'especificitat de la gestió d'empreses i clubs esportius. Formació pràctica. Aprenentatge en entorns de simulació.

L'acord entre Joviat FPI i UManresa preveu la impartició compartida als dos centres i la col·laboració amb els cicles d'activitats esportives.

- Formació professional superior en un entorn universitari.
- Laboratoris amb un alt nivell tecnològic.
- Accés a programes de mobilitat internacional.
- Opció de formació dual en empreses del sector.

**PORTES
OBERTES
VIRTUALS A:**
portes-obertes.
umanresa.cat

**MATRÍCULA
OBERTA**

Informació i preinscripcions
Campus Professional UManresa
Avinguda Bases de Manresa, 1
08242 Manresa
93 875 73 88
campusprofessional@umanresa.cat
www.umanresa.cat/campusprofessional

FUNDACIÓ
UNIVERSITÀRIA
DEL BAGES

Filtrar la urbanitat

CLARET & GUBIANAS 2020

U

na de les decisions que pesen a l'hora d'escollir una ciutat com Manresa per establir-s'hi és, sens dubte, l'entorn. Allò que alguns estan farts d'explicar quan els pregunten què els fa quedar-s'hi si fa anys i panys que tenen feina i radi d'acció a Barcelona. Una distància que, si es confirmen certes tendències respecte al teletreball, pot acabar d'escurçar-se gràcies, malauradament, a una pandèmia i, des d'un aspecte instrumental, a la xarxa. La qualitat de vida a Manresa és alta, sobretot si la comparem

amb altres viles mitjanes catalanes i zones residencials de l'àrea metropolitana barcelonina, i ens centrem en un aspecte tan fonamental com tenir a tocar un rodal verd que, amb les inversions corresponents per conservar-lo i no malmetre'l, estableix un cordó mediambiental que permet, en pocs minuts, abandonar la trama urbana i fer una immersió plena a la natura. Un perímetre que suma a l'horta històrica manresana del Poal i Viladordis, senders i rierols recuperats per a l'esport i l'esbarjo, sense que la grisor de la indústria i la duresa del formigó anorreïn el paisatge o, com a mínim, els serveis i les comunicacions producte del progrés s'hi integrin de manera amable, respectuosa amb el medi, poc invasiva.

Quan acabem d'arreglar la part de fora, la perifèria, potser ens haurem de centrar a treure la pols a allò de dins de Manresa, que sempre sembla que s'endrega més lentament del que voldríem. Sobretot, per salvaguardar, donar aire i fer lluir un patrimoni arquitectònic lligat, a banda del nucli medieval presidit per la imponent basílica de la Seu, a un passat industrial i a una burgesia emergent amb diner fresc per construir cases i torres dins del terme amb el segell del referent arquitectònic modernista per antonomàsia, Ignasi Oms i Ponsa. En trobem la petja en diferents construccions amb què topem mentre fem ruta per l'Anella Verda, així com d'altres vestigis del passat (salvatgement) industrial i d'urbanisme apressat. De fet, moltes accions en el perímetre del terme s'han basat a recuperar l'esplendor de la Séquia i els corriols i lleres dels rius en altres temps castigades per les factories. El fluir de l'aigua és la melodia d'una música de fons que ens acompanya mentre caminem o recorrem amb bicicleta l'anella. Aquest espai suma. I suma molt. Ens connecta amb el nostre passat més rural i menestral, i, especialment, esdevé un filtre per resguardar-nos de les *inconveniències* que pugui tenir la vida en un teixit urbà.

La campanya per renovar elpou.cat entra en la recta final

Si ja heu participat en la campanya de micromecenatge, us ho agraïm sincerament. Si teniu intenció de participar-hi i encara no ho heu fet, us demanem que ho feu com més aviat millor, per assegurar que el projecte pot tirar endavant. La campanya s'acaba el 22 de juliol i es fa des de la plataforma Verkami. Consisteix en la recollida de suports econòmics diversos, en funció de les possibilitats de cadascú (de 5 a 350 euros), que permeten obtenir diferents recompenses. Podeu fer les donacions o consultar-ne detalls més concrets a <https://vkm.is/elpou>.

El 23 de juliol, us esperem al Passeig

Us informem que, si no hi ha cap inconvenient sanitari de darrera hora, el dijous 23 de juliol serem al primer tram del Passeig per complir finalment amb la cita anual amb els lectors i els subscriptors. A la parada del Pou hi podreu

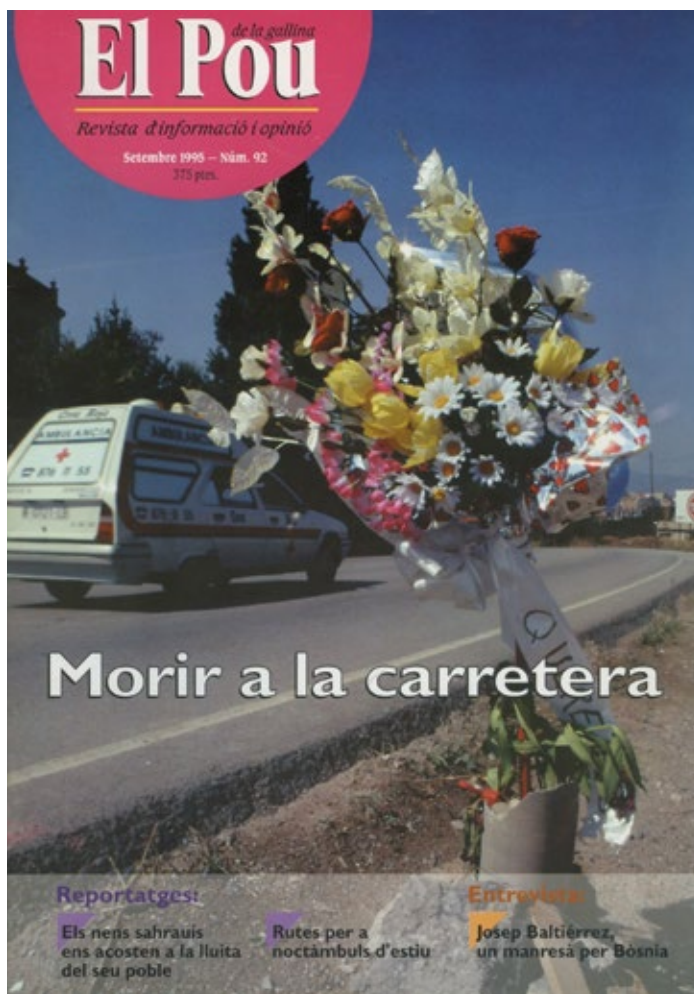

recollir les recompenses per les donacions al projecte de renovació del nostre digital, adquirir les cobertes de l'any 2019 i dipositar-hi la butlleta de votació per als premis Oleguer Bisbal 2020.

Ja podeu votar pels candidats als premis Oleguer Bisbal

Com heu pogut observar, aquest exemplar inclou la butlleta per escollir les persones mereixedores dels premis Oleguer Bisbal d'enguany. Podeu fer-nos arribar el vostre vot a la parada del Pou, el 23 de juliol, entrant al nostre web (www.elpou.cat) o deixant-lo a la redacció de la revista, abans del 31 de juliol. Els guardons es lliuraran a primers de setembre.

fa 25 anys

La Pujada Roja era el punt més negre

El reportatge central de la revista del mes de setembre de 1995, elaborat per Joan Garriga i Annabel Sardans, analitzava les causes dels accidents a la ciutat, que s'havien incrementat notablement. S'havia trencat la moderació dels anys anteriors i el fet s'atribuïa a la irresponsabilitat i la inconsciència d'alguns conductors, l'alcohol i el poc civisme. La falta de mesures reals de prevenció i la manca de controls eficaços eren altres dels aspectes que podien explicar la situació del moment. La Pujada Roja era una de les vies que havia esdevingut un punt negre per la seva sinistralitat. Concretament, el 5 d'agost, un fatídic accident s'havia endut la vida de quatre joves del Bages i del Berguedà en aquest tram.

TV3 anunciava que filmaria la telesèrie 'Rosa' a Manresa

El dia 14 de juliol, els responsables de TV3 es reunien amb l'alcalde Jordi Valls i el regidor de Cultura, Ramon Fontdevila, a més d'empresaris i comerciants de la ciutat, per concretar la filmació de la telenovel·la *Rosa*. El dia 10, els independentistes Esteve Comellas i David Martínez sortien de la presó de Can Brians, després de tres anys de reclusió. A finals d'agost, un multitudinari castell de focs, amb prop de 40.000 espectadors, destacava entre els actes de la Festa Major. I la quarta Festa Major Alternativa era motiu de polèmica per l'organització d'una Fumada Col·lectiva per demanar la plena legalització del consum d'haixix i marihuana, que no va obtenir el permís municipal.

Juli Sanclimens, 'In memoriam'

Ha mort Juli Sanclimens i Genescà, el segon alcalde que va tenir Manresa en aquells nous ajuntaments democràtics. Un home actiu, de tradició associativa i compromès amb el país, d'aquells que van créixer en la llarga postguerra, atrapats entre un món oficial i gris i, alhora, aquell desig de canviar la realitat aprofitant les costures més balderes del règim. El seu pas pel bàsquet o el vincle amb entitats culturals el feien un dinamitzador incansable a les acaballes del franquisme. No és estrany, doncs, que el propi Pujol, que ja l'havia posat al Parlament, li encomanés el repte d'encapçalar la candidatura de CiU el 1987: era el seu home. I per tarannà i bonhomia se'n va sortir tan aïrosament que costava de creure. La nit de la victòria -hi vaig ser com a periodista d'**El Pou de la gallina**- a tots ens semblava mentida -i encara més a cal PSC, un autèntic funeral. D'aquella feta en vindrien els anys més populars de Sanclimens: sempre va escoltar tothom, sempre va anar a tot arreu, sempre va dir què pensava... El Juli es va trobar governant Manresa amb un equip de proximitat planer, però d'una lleialtat absoluta -Marcel·lí

Llobet, Teresa Just...- que resseguia la ciutat i feia tot allò que bonament era possible. Hi va ser vuit anys, i van ser vuit anys tan bons i honestos com li van deixar ser els seus col·laboradors: episodis com els de Pryca marquen també el seu periple, i el creixement als Trullols, completar el carrer Sant Cristòfol o connectar la plaça Prat de la Riba. I amb molt d'encert, comprar els vestigis del Kursaal. I potser, amb menys traça, comprar el Casino a resultes d'una futura sentència. Sigui com sigui, l'economia d'aquell temps no donava per més, i la crisi dels 90 rematà el seu segon mandat amb un dèficit que superava els mil milions i un primer govern tripartit el 1995. Ell, però, es va fer gran com la institució que ja era, que fins la còrpora l'acompanyava. Fidel i entusiasta, les seves memòries publicades el 1999 -*Temps viscut*- són un reflex fidel de la seva manera de fer. I és que, al capdavant, l'home s'estimava allò que feia. I és per això que la ciutat el recordarà molts anys encara, amb agraïment. Ara, a l'hora del comiat, em queda un pensament per a la família i, per a ell, el desig d'un llarg repòs en pau.

Ramon Fontdevila i Subirana,
Ex-coordinador d'**El Pou de la gallina**

caçats a la xarxa

6 de juny. Plataforma d'Afectats per la Hipoteca i el Capitalisme del Bages @PAHCBages

Brutal la resposta de Manresa a la convocatòria de la Plataforma Antiracista! #BlackLivesMatter #allafricanlivesmatter

Una concatenació de fets, amb l'assassinat als EUA de Jimmy Floyd de punta de llança, va desembocar amb una allau de protestes antiracistes. A Manresa i el Bages, la mobilització va ser superior en aparèixer a la llum pública el cas d'una presumpta agressió de sis agents dels Mossos d'Esquadra a un jove negre, a Sant Feliu Sasserra, fa més d'un any.

23 de juny. TierradeNadie @NadieTierrade

Juny 1908. Festes del Centenari de la Batalla del Bruc. Entrada a la Seu de Manresa de les banderes de la Batalla del Bruc portades en comitiva per totes les autoritats del municipi durant les celebracions del centenari. Fotografia de Guixà, J. Claret

Atenció a aquesta piulada que enceta un fil amb imatges de la Manresa de principis de segle. El compte també ha abocat recentment imatges d'altres èpoques. Autèntiques joies per als amants de la història local que també contribueix a difondre el Pou.

EL POU DE LA GALLINA

Número 366 - Juliol-agost 2020

De mes a mes 6

Favets...

Josep M. Oliva / Jordi Sardans 8

...i tremendos

Adam Majó 9

Clara Gavalda. El somriure, la distància més curta 10

Els rius i les rieres tracen rutes de natura per l'Anella Verda 12

Jordi Farré. Des de Lleida 21

Sant Pere Sacama 22

Sàvia natura 23

L'Entrevista a Arnau Carné 24

Quadern obert 29

La televisió a Manresa: de la informació local a la tecnologia més avançada 30

Recollida de cartes a la Muralla de Sant Domènec (1968) 33

Propostes 34

Casa de la plaça de la Immaculada, 2 35

Fanal de cua
L. Capdevila / L. Calderer 36

el Cul del Pou 37

Fibracat TV inicia les emissions

1 de juny. Fibracat TV inicia les emissions en fase de proves. El nou canal de l'empresa de telefonia manresana, que ocupa la freqüència on fins ara es podia veure Rac 105 TV, arrenca la programació definitiva el dia 15, amb continguts basats en l'empoderament femení i les tecnologies.

Obren equipaments i escoles

1 de juny. Tot i que amb poca afluència d'estudiants, les escoles reobren les aules. La Biblioteca del Casino obre el servei de préstec i les taquilles del Kursaal ho fan l'endemà. El dia 6 tornen a obrir també les sales d'exposicions del Casino i el Museu Comarcal i el Museu de la Tècnica comencen a rebre visites individuals.

Moren Pau Camp, l'alcalde Sanclimens i l'empresari Perramon

4 de juny. Pau Camp, fill del compositor Manel Camp, mor als 45 anys a causa d'un accident a la mina de Vilafraus. El dia 12, mor als 84 anys Juli Sanclimens, alcalde de la ciutat del 1987 al 1995. El funeral, oficiat per mossèn Aurich, omple la Seu de manresanisme, amb so de cobla, ball de l'homenatge i l'Orfeó Manresà. El dia 16, mor als 91 anys l'empresari Ignasi Perramon Font.

El Papa Francesc rep l'equip de govern al Vaticà

6 de juny. El Papa Francesc rep al Vaticà una delegació de la capital del Bages per conèixer el projecte Manresa 2022.

La delegació manresana, integrada per l'alcalde Valentí Junyent, el primer tinent d'alcalde, Marc Aloy; el regidor de Turisme, Joan Calmet, i el gerent de la Fundació Turisme i Fires de Manresa, Albert Tulleuda, juntament amb el pare superior de la Cova, Lluís Magrià, el convida a participar en els actes de commemoració dels 500 anys de l'estada de sant Ignasi a la ciutat.

Carles-Jordi Guardiola inventaria els primers llibres manresans

12 de juny. El Centre d'Estudis del Bages penja al web el llibre *Primers llibres i opuscles impresos a Manresa. Catàleg provisional del segle XVIII*, del filòleg i editor manresà establert a Barcelona Carles-Jordi Guardiola, sobre les edicions de la nissaga de gravadors i impressors Abadal i l'impressor desconegut Domingo Coma.

La ciutat entra en la fase 3 del desconfinament

15 de juny. La Catalunya Central passa a la fase 3 del desconfinament, mentre a Manresa només queden 10 pacients ingressats per coronavirus entre Althaia i Sant Andreu, i no hi ha víctimes mortals des del 29 de maig.

S'obre el nou carril de la Fàbrica Nova

16 de juny. En l'inici de la segona fase del projecte d'urbanització de la Via de Sant Ignasi, la plaça del Remei i l'avinguda Bertrand i Serra, s'obre a la circulació el nou carril del recinte de la Fàbrica Nova.

P

Redacció, administració, publicitat i subscripcions:
Associació cultural El Pou de la gallina

President: Jaume Puig

Vicepresident: Jordi Sardans

Secretària: Lourdes Muñoz

Tresorer: Francesc García

Vocals: Joan Badia, Joan Cals, Carles Claret, Ramon Fontdevila, Josep Maria Mata, Lluís Matamala, Josep R. Mora, Montse Rosell, Teresa Torra i Joan Vilamala.

Carrer Sobrerroca 26, 1r 1a
Apartat de Correus 1
08240 - Manresa
Telèfon: 93 872 50 18
www.elpou.cat
elpou@elpou.cat

**Membre de l'Associació
Catalana de la Premsa Comarcal
Premi Tasis Torrent 1991**

Coordinador: Jordi Sardans

Cap de redacció: Carles Claret

Redacció: Sílvia Berenguera, Jordi Estrada, Josep M. Oliva, Marc Prat, Ferran Sardans, Laura Serrat.

Disseny: Jana Fontdevila i Erques Torres

Maquetació: Jana Fontdevila

Portada: fotografia del gorg de les Escaltes. Foto Francesc Rubí.

Fotografia: Jordi Alavedra, Francesc Rubí, Marc Prat.

Col·laboradors: Isaac Bosch, Lluís Calderer, Maria Camp, Llorenç Capdevila, Jordi Casas, Ignasi Cebrian, Cercle Artístic de Manresa, Laura Estrada, Ramon Fontdevila, Eva Forn, El Galliner, Josep Girabal, Jaume Gubianas, Robert Martí, Josep M. Mata, Javi Oviedo, Maria Picassó, Quaderns de Taller, Erques Torres, Laura Vidal, Joan Vilamala, Marc Vilanova, Lluís Virós.

Administració:

Marc Prat

Expansió publicitària:

Publicitat Clarena
Urgell, 38. Tel. 93 872 43 86

Impressió:

INOM, SA. Era de l'Huguet, 7.
Tel. 93 878 41 20

Distribució:

Sobrerroca Centre SL.
Tel. 93 873 92 34

Dipòsit Legal:

B-13.528-1987
ISSN: 2253-6647

Amb la col·laboració de:

**Generalitat de Catalunya
Departament
de la Presidència**

Les col·laboracions que apareixen signades a la revista no representen, necessàriament, l'opinió d'El Pou de la gallina

Junyent s'acomiada de l'alcaldia

18 de juny. En un ple municipal que ret honors a les víctimes per la covid-19, Valentí Junyent anuncia formalment la renúncia a l'alcaldia. El dia 23, el ple formalitza la renúncia al càrrec de Junyent, que s'acomiada emocionat i es declara «orgullós de ser un alcalde convergent».

Arriba la Flama del Canigó

23 de juny. Malgrat la crisi sanitària, la Flama del Canigó arriba a Manresa, amb un homenatge a la societat civil mobilitzada per superar la crisi provocada per la covid-19. Després de l'encesa del peveter, Montse Soler, infermera del SEM Althaia Manresa i professora d'Infermeria de la FUB, llegeix el missatge d'enguany.

Acaben el rodatge de la sèrie 'Hache'

26 de juny. El rodatge de la segona temporada de la sèrie *Hache* a Manresa acaba al pati del Casino i a l'edifici de l'Anònima, amb la recreació d'una festa major i amb la participació dels Geganters de Manresa i membres de Xàldiga.

Marc Aloy rep la vara d'alcalde al Kursaal

27 de juny. El republicà Marc Aloy és investit alcalde de Manresa en un ple extraordinari celebrat al teatre Kursaal i recupera per als republicans una alcaldia que no tenien des de 1936, quan ho va ser Francesc Marcet. A l'acte hi assisteixen unes 300 persones, entre els quals el president del

Presa de possessió de l'alcalde Aloy (Ajuntament de Manresa)

Parlament, Roger Torrent, el vicepresident Pere Aragonès, les conselleres Teresa Jordà i Ester Capella i la senadora Mirella Cortès. El PSC no hi assisteix per disconformitat amb l'escenari triat.

L'Ajuntament penja la bandera LGTBI

28 de juny. El nou alcalde, Marc Aloy, acompanyat de representants de tots els grups municipals, penja la bandera LGTBI al balcó de l'ajuntament, segons acord promogut per una moció de Fem Manresa en el marc de la prohibició de banderes no oficials en edificis públics.

Okupacions manresanes

Aquests darrers mesos les ocupacions de pisos han afectat diverses zones del Bages, com ara el Pont de Vilomara i Sant Vicenç de Castellet. Però també ha estat afectada la capital de la comarca, a la barriada de les Escodines, que durant mesos va comptar amb presència de la guàrdia municipal, també el carrer de Barcelona, on han estat assaltats diversos habitatges, i la Guia. A les Escodines, la presència policial ha fet desistir alguns possibles okupes, en canvi al carrer Barcelona han actuat sense gaires dificultats de dia i de nit, i han deixat en alguns casos una imatge deplorable. El cas de la Guia és diferent, ja que la intervenció de l'Ajuntament, com a part directament implicada per solucionar el conflicte, és decisiva. El POUM en projecta l'enderrocament i el Pla de Manresa 2022, que preveu una de les rutes ignasies, també és molt clar en considerar que la barriada fa lleig. Però la majoria dels actuals habitants s'oposa unànimement a l'enderroc. El conflicte és inevitable!

Xevi Pujol

Xavier Pujol Estela és el nou director esportiu del BAXI Manresa per a la temporada 2020-21, en substitució de Roman Montañez. Pujol és el director esportiu més jove de la Lliga ACB. Coneix bé el mercat europeu i americà, s'estima el club i s'ha passat moltes hores mirant bàsquet als pavellons i a l'ordinador des que l'exentrenador del Manresa, Jaume Ponsarnau, el va fitxar per fer tasques d'edició de vídeos. L'actual directiva del club, fidel a la seva filosofia de potenciar el planter, ha fet una clara aposta de futur per un noi de la casa, on va començar fent de base a les categories inferiors del Bàsquet Manresa. Fisioterapeuta de professió, va començar com a entrenador al Joviat Manresa, club del qual també va ser coordinador. Va ser entrenador ajudant des de la temporada 2014-15 amb la Bruixa d'Or; del 2015-16 a la temporada 2017-18 amb l'ICL Manresa, i les dues darreres amb el BAXI Manresa. A la temporada 2017-18, el club va retornar a l'ACB, després de proclamar-se campió del *play off* de la Lliga LEB.

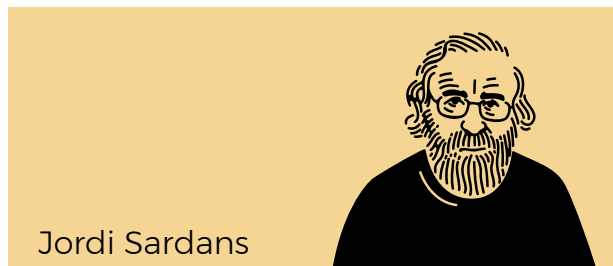

Josep M. Oliva

Quin mal de cap

Ja ho deien Els Pets, «la vida és bonica però complicada». Quan ho van dir jo ja ho sabia des de feia temps però conforme van passant els anys més m'adono de la raó que tenien. Hi he pensat aquests dies quan, arran de la crítica situació en què es veu immers el món del turisme i de l'oci, he vist aflorar als mitjans un entramat d'associacions, de federacions, de confederacions, de fundacions, de consells i de consorcis que no hauria sospitat mai que existissin. Donant el seu parer als programes de la tele, han aparegut una quantitat ingent de representants de les agrupacions gremials més enrevessades que mai m'hagués pogut imaginar. Només la simple relació de totes ja donaria per omplir tres columnes com aquesta, així que em limitaré a citar-ne una petitíssima part.

Aquests dies he descobert que juntament a la Federació Catalana de Locals d'Oci Nocturn hi ha també la Federació Catalana d'Associacions de Restauració i Musicals, i també una Federación Nacional de Empresarios de Ocio y Espectáculos, que es diu España de noche. Pel que fa al turisme, així a grans trets, i a part de l'Associació Catalana de Professionals del Turisme (no la confongueu amb l'Associació Catalana d'Agències de Viatges) he sabut que hi havia una Mesa del Turismo, un Insituto para la Calidad Turística Española i un altre ens que es diu Exceltur, que vol dir Alianza para la Excelencia Turística. Davant d'aquestes tres entitats, dirimir quina és la funció de cada una ja em sembla un treball de titans. Tant com esbrinar la missió de l'Associació de Professionals dels Eixos Urbans de Catalunya, que també existeix. Per fer-nos una idea del fotimer de personatges que podeu veure parlar per la tele des de l'autoritat que els confereix el seu càrrec, hem de pensar que només a les Balears ja tenen una Federació Empresarial Hotelera de Mallorca, una Associació de Petits Hotels de Mallorca, una Fundació Mallorca Turisme i un Consorci Borsa d'Allotjaments Turístics... entre d'altres! Per estalviar-me espai he obviat els acrònims de cada una d'aquestes agrupacions (tipus FECASARAM, per exemple), la qual cosa encara els dona més entitat. Pensant en la quantitat d'estatuts, d'assemblees, de càrrecs i de circulars que hi ha al darrere de l'acció de prendre un gelat en una terrassa o de passar una nit en un hotel, he vist que la vida encara era molt més complicada del que m'imaginava.

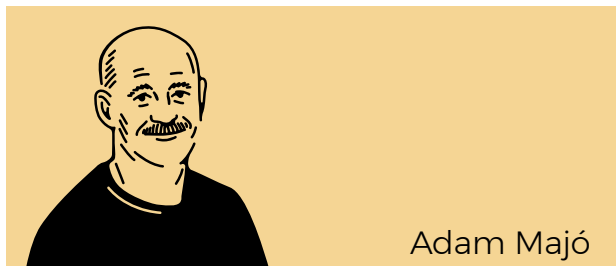

Jordi Sardans

Muñoz, un cognom de la corrupció

Avançat a l'actual corrupció i avançat de l'època en l'entramat que relaciona empreses i comissionistes, amb polítics, partits i institucions, el barceloní Julio Muñoz Ramonet va ser pioner dels paradisos fiscals a Panamà i no és estrany que morís a Suïssa l'any 1991, havent estat un dels grans arquetips de la corrupció en temps de la dictadura franquista. La dita original «Antes de Muñoz, solo está Dios» ha passat més simplificada a la història, amb la frase: «Después de Dios, Muñoz». Va néixer el 1916, segons el Registre del Jutjat d'Universitat, fill de Serafin, un emigrant andalús, que durant la guerra es va passar al bàndol franquista i va morir a Sant Sebastià. La mare, Florinda, va regentar els magatzems El Barato, de Barcelona. Basava la trama empresarial en l'estraperlo primer i l'especulació després, amb el suport incondicional dels dirigents del franquisme, amb qui havia exercit d'espia durant la guerra. Quan tothom passava gana, tal i com reflecteix Manel Risques, entre d'altres autors, al llibre: *Muñoz Ramonet. Retrat d'un home sense imatge*, del 2019, entre els hàbits inconfessables d'aquest burgès franquista s'explica que anava als restaurants i es passejava pel Molino ple de perfum Chanel número 5.

Aprofitant el mercat negre dels *cupos* (quotes) de cotó, ell i el seu germà Álvaro, adquirien les fàbriques que es veien obligades a tancar, a preus irrisoris. Els dos germans es van fer propietaris de 40 fàbriques de Barcelona durant la dictadura, amb l'emblemàtica Batlló, als anys 60, per 28 milions de pesetes, que van incorporar a UNITESA. Ara, afortunadament recuperada com a espai veïnal del barri de la Bordeta, la fàbrica és un centre de representació històrica. Aquest complex empresarial es va completar amb magatzems com El Siglo i tenia la seu central al Palau Robert. No totes les operacions financeres i especulatives li van sortir bé, de manera que, tot i que es volia quedar amb la fàbrica Bertrand i Serra de Manresa, no va poder i es va haver de conformar amb una altra fàbrica de la ciutat, que va anomenar Fàbrica Muñoz. Diversos dels seus negocis van fer fallida, com la Compañia Internacional de Seguros, però mai va ser condemnat. El seu testament és objecte de disputa, entre les quatre filles del seu matrimoni amb Carmen Villalonga i l'Ajuntament de Barcelona, que l'any 1994 va constituir la Fundació Julio Muñoz Ramonet.

Adam Majó

Aterrar el somni ferroviari

Devia ser l'any 2007 o 2008, just abans de l'esclat de l'anterior crisi, en aquells temps estranys en què tot semblava possible i res no era massa car. L'alcalde Camprubí va convocar les forces vives de la ciutat al

Palau Firal per explicar i ensenyar el projecte de tramvia del Pla de Bages. Es tractava d'aprofitar la via dels FGC que no es van carregar l'any 1973 –quan amb l'inici de la construcció de l'embassament de la Baells es va eliminar el ferrocarril Manresa-Guardiola– per fer-hi passar un tren-tramvia que uniria Sallent, Santpedor, el parc de l'Agulla –i el que havia de ser el Parc Tecnològic del Bages...–, el barri de la Parada i les actuals estacions i baixadors de Manresa, a més de Callús i Súria, per l'altra banda. Com sabeu, aquestes dues vies, la del Llobregat i la del Cardener, estan encara en servei per portar la sal potàssica del subsol bagenc fins al port, amb els combois circulant només de nit per no interferir en el transport de viatgers de Manresa en avall. Un cop a l'actual Baixador del carrer del Primer de Maig, el tren s'havia de convertir en un tramvia urbà i continuava trajecte pel Carrasco Formiguera i el Bruc fins a arribar al passeig del Riu, on enllaçava amb l'estació de la Renfe o amb el futur (?) baixador del Congost, i d'allà fins a Sant Joan per l'avinguda de la Pirelli o el carrer de la Lemmerz. En total, sis municipis i una quinzena de parades. Per fer-ho realitat hauria calgut electrificar les vies de Manresa en amunt –els trens de les mines van amb gasoil–, recuperar o fer de nou estacions i parades, i comprar els vehicles, a més de tota la despesa de personal i manteniment que comportaria l'explotació del servei. La inversió, però, més costosa i impactant hagués estat sens dubte l'adaptació dels carrers de Manresa al pas del tramvia.

Desconec fins a quin punt des del departament de Territori d'aleshores van arribar a creure en aquest projecte (o en l'eix ferroviari transversal, recordeu?). No descarto que sí, que la cosa anés de veres, no només per la incontenible alegria pressupostària del moment, sinó també perquè hi havia un corrent de fons a nivell europeu –especialment potent a la República Francesa– d'aposta decidida pel tramvia. En tot cas, sí que sabem que amb la crisi del deute (públic i privat)

@carles_claret

projectes com aquest es van guardar al calaix de l'aniràs i no en tornaràs. Ara bé, admetre que aquella agosarada revolució del transport públic a Manresa i el Pla de Bages no es produirà no hauria d'implicar renunciar a una vella reivindicació nostrada: recuperar per al transport de viatgers la infraestructura existent Cardener i Llobregat amunt. Per fer arribar el tren fins a Sallent no caldria construir via nova, n'hi hauria prou amb electrificar-ne l'actual i enllestir baixadors i accessos. L'explotació segurament no seria rendible a curt termini, però tampoc no hauria de representar un cost/dèficit inassumible. Especialment si tenim en compte que no es tractaria de crear una línia nova sinó de fer que una part (la meitat, per exemple) de la setantena de trens dels FGC que arriben o marxen de Manresa ho fessin des de i fins a Sallent, venint directament de Manresa-Alta i sense passar pel baixador (un cul de sac innecessari).

Súria –ho sento– segurament hauria d'esperar, perquè des d'un punt de vista demogràfic té bastant més sentit començar pel Llobregat. Amb un aparcament prou gran, l'estació de Sallent podria convertir-se en un *park&ride* per a la gent del Bages nord i el Berguedà que es desplacen a Manresa, a Montserrat, al Baix Llobregat o a l'aeroport (baixant a Sant Boi s'agafa un bus que t'hi du de forma ràpida i econòmica). Alhora, aquest tren hauria de facilitar els desplaçaments comarcals des de Manresa i obrir noves destinacions per als visitants metropolitans. L'inconvenient, ja ho sabem, és la durada del trajecte fins a Barcelona. En aquest sentit, és raonable suposar que l'augment d'usuaris esdevindria un nou incentiu per projectar els desdoblaments de via necessaris per permetre, algun dia, la circulació de trens semidirectes. Sigui com sigui, i aprofitant que l'ara director general de Transport i Mobilitat és un sallentí, estaria bé que Manresa i comarca tornessin a posar aquest tren damunt la taula.

Clara Gavalrà

El somriure, la distància més curta

Clara Gavalrà camina pel Parc Maragall d'Avinyó fent visera amb la mà. El sol de tarda enrosseix les fulles dels arbres i, sobre la gespa, es perfila un joc de llums i ombres. Tria aquest espai com el lloc ideal per fer la fotografia d'aquest retrat. Deixa la bossa recolzada a la vora d'un tronc i s'asseu a l'herba amb els ulls fixos a la càmera. A l'hora de disparar, regala el millor dels seus somriures i després dibuixa ganyotes per picar l'ullet als lectors. Li agrada despertar rialles a les persones que l'envolten. Per aquest motiu, es va enamorar del teatre a primera vista. En aquest art escènic, acumula més de vint anys d'experiència com a actriu. El seu tarannà còmic i imaginatiu sobre l'escenari connecta de ple amb el públic familiar i, en cada espectacle, busca la complicitat dels infants.

Amb un moviment suau, s'estira sobre l'herba i observa el balanceig dels arbres. Tanca els ulls i relaxa el rostre. Els ulls grossos, els cabells de color de mel, el nas arromangat. En els seus llavis prims s'intueix un gest de timidesa. Una inseguretat que dalt de l'escenari es converteix en valentia. Quan era una nena deixava la vergonya enrere a l'hora d'imitar gags del Tricicle per fer riure els seus amics. La seva mare detectava el seu talent i l'animava a estudiar teatre. L'any 1997 es va presentar a les proves per accedir a l'Institut del Teatre però no les va superar. D'una porta tancada es va obrir una finestra quan la companyia de teatre de carrer Gog i Magog, de Sant Joan de Vilatorrada, li va oferir feina com a animadora, xanquera i actriu de la filial familiar Nets i Polits. «Durant uns anys, vaig actuar a peu de carrer i vaig aprendre a improvisar, a interactuar amb el públic, a gaudir de les sorpreses».

La curiositat l'ha conduït a explorar diversos camins en el món de les arts escèniques. L'any 2005 va descobrir la narració oral. El gust per explicar històries la va captivar i de seguida va començar a rodar per diferents escoles i biblioteques. L'apassiona servir-se únicament dels gests i de la veu per narrar contes que trenquen estereotips. Una línia que també trasllada al món del teatre. Des de l'any 2012 crea espectacles plens de princeses amb texans, personatges que es tiren pets i dracs inofensius amb la companyia de teatre familiar Sgratta. Un projecte que va emprendre acompanyada del seu gran amic Joan Cirera, amb qui ja havien coincidit en altres companyies anteriors com deParranda. Tots dos gaudeixen donant forma a les obres des de zero. «Treballem el guió, la música, els decorats, la posada en escena. Al final és com parir un fill».

La Clara lliga la mirada al paisatge ple d'arbres i flors. Més enllà es veu la Torre de Ca l'Abadal. Després la silueta del poble d'Avinyó. El seu racó de món. El lloc on ha construït la seva llar amb els dos fills, l'Erol i el Guiu, d'onze i tretze anys. El més petit, l'Erol, sent passió pel teatre. A l'hora de representar els papers de les obres del teatre d'Avinyó no se salta ni un sol assaig. La Clara se'l mira amb admiració. Qui sap si algun dia serà un actor brillant? Potser un dia pujarà dalt de l'escenari i sentirà el mateix que la seva mare. «Un amor etern per un art efímer capaç de connectar amb els espectadors. I el secret per arribar a ells és fàcil. El somriure».

A group of hikers is walking along a rocky, uneven path in a natural setting. The hikers are dressed in casual outdoor gear, including hats, t-shirts, and shorts. Some are using trekking poles. The path is made of large, flat rocks, and there is some low-lying vegetation and tall grasses in the foreground. The background shows a hillside with more vegetation and a clear sky.

Els rius i les rieres tracen rutes de natura per l'Anella Verda de Manresa

Gorg de les Escaletes (foto: Francesc Rubí)

L'aigua i el seus senders naturals pel terme de Manresa podria molt ben ser la protagonista d'aquesta proposta d'itineraris. Però el valor de l'entorn natural del terme creix si, a part del patrimoni natural, hi sumem la petja històrica i els elements arquitectònics: les construccions modernistes propietat de l'antiga burgesia industrial, entre les quals s'hi compta la recuperada torre Lluvià.

Text i fotos:

Ignasi Cebrian, Jordi Planell,
Jaume Torras i Marc Vilarmau

De recorreguts, n'hi ha mol·tíssims, alguns plenament establerts, com els vuit que apareixen a la pàgina web de l'Anella Verda o d'altres amb certa tradició com el de *Natura i modernisme* proposat per l'entitat ecologista Meandre des de fa més d'una dècada. Discorrem, doncs, pels camins de l'aigua, els recorreguts que històricament han resseguit els cursos fluvials, sobretot els rius, i que han configurat els passos naturals de comunicació entre territoris. En tenim uns quants, els paral·lels al Llobregat, al Cardener, o els de les rieres de Guardiola o de Rajadell.

D'altres camins són el lligam entre les poblacions del pla del Bages o entre els punts més emblemàtics, les muntanyes, les architectures i l'esplendor

natural. Els emplaçaments s'ajunten, se separen, es ramifiquen amb els camins d'aigua i amb una xarxa de viaranyos gairebé infinita, que acaba amb la imaginació del caminant, menant-lo cap a nous paratges potser desconeguts. Recorreguts a disposició del manresà, i d'altres caminants, amb ganes de conèixer l'entorn més proper i no urbanitzat de la ciutat.

«Els recorreguts que històricament han resseguit els cursos fluvials han configurat els passos naturals de comunicació entre territoris i ofereixen natura i patrimoni»

La torre Lluvià és el punt de partida de l'itinerari *Natura i Modernisme*.

Del la vall del Cardener a la riera de Rajadell

Es tracta d'una ruta circular de 9,5 quilòmetres que, amb poc més de dues hores, permet enllaçar dos trams dels itineraris de l'Anella Verda, l'M4 (camí del Cardener al Llobregat) i l'M2 (la riera de Rajadell), units per la nova passera sobre el riu a Can Poc Oli. El recorregut s'endinsa en un dels paratges fluvials més sorprenents dels sud-oest del terme manresà i, alhora, ens regala les millors panoràmiques de la façana més representativa de la ciutat. El circuit es tanca pel camí de Manresa a Montserrat, que passa per la torre de Santa Caterina, un privilegiat mirador.

Els primers metres voregen el Cardener, el riu que travessa pel sud de la trama urbana. Iniciem la caminada al peu del Pont Vell, construït entre els segles XII i XIII i destacable per la seva silueta d'esquena d'ase. Entre 1960 i 1962 es va haver de reconstruir després de la destrucció parcial en l'últim any de la guerra civil. Avancem per la vorera dreta, al costat de la carretera, pel marge esquerre del curs fluvial i deixem enrere una imatge de postal, on les línies gòtiques de la Seu es projecten entre les arcades del pont.

Aviat ens incorporem a la dreta, pel senderó indicat com a *camí del riu Cardener*, que circula pel mateix costat del riu. Aquí notem la remor intensa de les aigües saltironant per les rescloses que iniciaven els canals de les factories instal·lades en aquest tram durant el segle XIX: la farinera la Favorita, i les fàbriques dels Polvorers, la Vermella i la Blanca, de les quals encara es conserven els vells edificis, mentre que les manufactures de les Roques i del Pont Vell ja fa temps que es van enderrocar.

El camí s'ombra per la vegetació que ha crescut en els darrers anys, després de l'abandonament dels conreus que omplien aquest voral. Ara l'ocupen altius freixes i àlbers, a més de densos canyissars que ens acompanyen fins a la font de Sant Pau, amagada sota una

La nova passera de Can Poc Oli, sobre el Cardener

Font de Sant Pau

balma frescal, on l'aigua regalima entre la verdor que l'entapissa. Era molt freqüentada pels manresans quan encara eren normals les típiques fontades.

A la vora, un plataner imponent sobresurt a peu de camí. Potser Sant Ignasi s'hi va aturar camí del proper monestir de Sant Pau, un indret ignasià molt oblidat. Caminem per un autèntic túnel de vegetació i ens trobem un trencall, on girem cap a la dreta per creuar el canal de les fàbriques de Sant Pau (la Vermella i la Blanca). Podem seguir recte pel mig d'ambdues fàbriques, però recomanem la ruta que segueix més a prop del riu, per on podem observar l'antic canal i el col·lector de salmorres.

Passem pel costat d'un hort i pugem un xic fins a desembocar a la pista que ve de les fàbriques. De seguida baixem fins a trobar altre cop el riu. Som a l'indret del Cardener on una nova passera permet creuar-lo (alerta en moments de fortes riuades). Ja hem caminat 2 quilòmetres i aquí deixem la ruta M4 de l'Anella Verda. Després de creuar el riu, sota l'imponent viaducte de la C-55, girem a la dreta, passem sota la via del

ferrocarril Lleida-Manresa-Barcelona i ens dirigim cap a la riera de Rajadell.

Pugem fins a trobar la carretera i girem a la dreta per creuar la riera pel mateix pont (el qual que permet creuar la riera i evitar passar pel pont de la carretera no està arreglat i presenta dificultats de pas quan baixa força aigua). De seguida, girem a l'esquerra pel camí on s'ubiquen l'Escola Agrària i l'Aixopluc, la Protectora d'Animals. Deixem, prèviament, un trencall a mà dreta que mena a la torre de Santa Caterina i enfilem el camí que ressegueix el tram final de la riera de Rajadell.

El tram manresà de la riera de Rajadell

El recorregut s'enceta al trencall que arrenca a l'Escola Agrària, que coincideix amb la ruta M2 dels itineraris de l'Anella Verda i ressegueix bona part de la riera de Rajadell. Passem pel costat de les instal·lacions de l'escola, on s'aprecien els hivernacles i els panells solars. Precisament aquí se'ns mostra la dualitat entre la successió natural, protagonitzada per una magnífica albereda i el paisatge forjat per l'acció humana,

fruit del treball a la terra. Parets, tines i barraques de pedra seca són avui testimonis dels antics conreus de secà: la vinya i l'olivera. Malauradament, una tanca perimetral no permet l'accés a visitar una part d'aquest patrimoni.

Més endavant, un pal indicador situat a la nostra esquerra ens indica l'opció de visitar un pou de glaç, que només és accessible quan les aigües de la riera ho permeten, ja que no hi ha cap passera en aquest indret. Quan l'aigua dels rius i rieres es glaçava, sobretot a les obagues i llocs humits, es tallava el gel per emmagatzemar-lo en els pous, on es conservava en perfectes condicions. A Manresa es localitzen el de la riera de Cornet i aquest, a l'obaga de l'Agneta.

La riera ha excavat una vall estreta, amb cingles espectaculars que retallen la serra de Montlleó. En són bons exemples l'obaga de l'Agneta i el gorg dels Esparvers, on les parets verticals precipiten fins al toll del gorg, decorat amb els colors tardorals, grocs i vermells, dels aurons. En aquest punt, la riera gira cap al nord i la seguim sota la cinglera de les

Tries, que llueix les roques formades durant l'Eocè marí. Els àlbers han deixat pas al canyissar, els freixes, l'arç blanc, l'esbarzer i el sanguinyol. La cinglera es perfila a la nostra dreta, mentre que, a l'esquerra, s'albiren camps de conreu.

Més amunt, quan la vall s'eixampla, ens sorprèn el gorg de les Escaltes, protagonista de la portada d'aquesta revista i dit així per la forma del graonat del saltant on precipita l'aigua. Obviem, a la dreta, un trencall que va a la torre de Santa Caterina i avancem resseguint la riera de Rajadell per un camí més ample. Més endavant, observem cases i construccions agrícoles que contrasten amb la vegetació formada pels àlbers contigus al curs de l'aigua. Just quan assolim el gorg dels Corrons, en el punt quilomètric 6,5 del recorregut, un pal indicador ens permet agafar, a la nostra dreta, el camí que enllaça Manresa amb Montserrat.

El sender de Manresa a Montserrat

Abandonem la riera de Rajadell i prenem un camí que voreja la casa dels Corrons i ens enfila cap a una plana de conreus. Més endavant, girem a la dreta

a les envistes del barri del Xup. De sobte, el paisatge ha canviat substancialment. Ara avancem entre camps oberts, un mosaic de conreus alternats per petites clapes de bosc i masies esparses.

A poc a poc, guanyem alçada, amb la vista inequívoca de les muntanyes de Montserrat. Més endavant, el camí s'estreny i esdevé un corriol que coincideix amb un tram de l'antic camí ral que enllaçava amb una ruta principal, que, des de Collmanresa es dirigia a Can Maçana. Aquesta variant s'unia al camí principal al punt del Xup i passava pel turó de la torre de Santa Caterina.

Hi notem l'essència del camí ral amb el testimoni de les parets de pedra seca que protegeixen el sender. Passem per un bonic lledoner i arribem a una cruïlla de camins, on seguim recte fins a la torre de Santa Caterina, edificada durant la primera guerra Carlina (1833-1840) per a la defensa de la ciutat. Es va erigir en l'espai que ocupava una església del segle XVI que disposava de tres altars, dedicats a Sant Nicolau, Sant Cristòfol i el principal, a Santa Caterina. D'aquest últim ve el nom de l'edificació. Des d'aquest indret, assaborim les magnífiques imatges de la ciutat de Manresa i el seu rodal, amb el pla de Bages i el massís prepirinenc.

A la dreta, deixant enrere la torre, agafem el camí Ignasià, que coincideix amb el camí ral. Baixem de forma sobtada fins a l'indret de la Guia, nom que prové de la petita capella dedicada a la Mare de Déu de la Guia, construïda el 1922, que va substituir-ne dues d'anteriors enderrocades per la construcció del ferrocarril i el posterior desdoblament de la via.

Creuem el pont sobre l'entramat de vies de tren, que ens condueixen fins a l'estació del Nord. La línia ferroviària fins a Manresa i l'emplaçament de l'estació es van inaugurar el 1859. La manresana és una de les estacions més antigues de l'estat espanyol. Des d'aquí, ens dirigim fins al Pont Vell (el punt de partida inicial), situat davant l'imponent edifici de la Cova, amb destacables elements arquitectònics i escultòrics propis del barroc i el neoclassicisme.

El regadiu del Poal

El Poal, com el nucli i l'entorn rural de Viladordis, atresora l'horta històrica i actual de Manresa que s'estén fins a les portes de la ciutat. Unes 600 hectàrees regades pel canal de la Séquia. Aquest particular *transvasament* del segle XIV prové de 26 quilòmetres al nord, de Balsareny, i arriba fins al llac del parc de l'Agulla. Posteriorment, es divideix en quatre canals: el de Viladordis; el del Poal, que rega la part del sector; el

canal de la Talaia, que en rega la part sud, i el canal dels dipòsits que potabilitzen l'aigua per al consum ciutadà.

L'itinerari suggerit és un dels més pròxims al nucli urbà dels vuit que proposa l'Anella Verda i transcorre per les àrees de regadiu del Poal i part dels canals de la Talaia. Un recorregut d'uns 9 quilòmetres i dues hores i mitja de durada. El punt de partida és a la confluència entre el carrer de la Concòrdia i el carrer de Ramon d'Iglesias. Al final, hi ha un camí de terra que passa pel costat d'una torre elèctrica i fa un

gir cap a la dreta al mateix temps. Seguim caminant uns 150 metres i girem altre cop a la dreta seguint un mur fet de roques vermelloses, restes del perímetre de la fàbrica Vinyes, un complex manufacturer del segle XIX, que ens conduirà fins a un corriol.

A l'esquerra, comencem a veure els primers horts i també tenim una clara imatge del Collbaix. Després de caminar 200 metres en paral·lel al corriol girem a la dreta i, amb una lleu pujada entre murs, arribem a l'inici del canal de la Talaia, on contemplem una de les aixetes que tanquen i obren comportes del ramal. Si el resseguim, ens portarà fins el camí que transcorre contigu a la torre d'en Vinyes. Al final d'aquest traçat, retrobem el ramal de la Séquia. A l'esquerra, veiem els horts que van quedar separats de la resta de la zona del Poal i de Collbaix i Sant Joan de Vilatorrada per la construcció del pas de l'Eix Transversal (la C-25).

Del que es tracta, tot seguit, és de seguir el ramal fins a la pista que ens porta al costat del camp de futbol del Gimnàstic. Des d'allà mateix, és senzill intuir el camí que ens conduirà fins al parc de l'Agulla. Primer travessem el pont de l'Eix cap a l'esquerra, i, poc després, 50 metres més avall, trenquem cap a la dreta. En aquest indret, toca creuar la carretera de Santpedor i encaminar-nos al camí de les Aigües.

La Séquia com a brúixola

Al llarg del recorregut, amb la Séquia de brúixola, descobrirem alguns dels arbres típics de l'entorn agrícola: figueres, ametllers, que limiten algunes finques i, més mesuradament, alzines i pins pinyers escadussers. Però, sobretot, podem gaudir, a la primavera i l'estiu, dels colors d'algunes plantes ruderals: piripipis, pericons, llobacardes, porradells, margarides de prat... Tot un món botànic típic d'un espai periurbà, molt trepitjat, antropitzat i preponderantment agrícola

A l'entorn del Poal, el món animal també se'n presenta molt accessible. Les bèsties més evidents són els ocells i les papallones. També els típics ocells de ciutat, d'espais periurbans o agrícola-

Horta del Poal

Tram de la Séquia

les, com garses, tudons, tórtres, orenetes i falciots fent vols rasants. Les papallones són de múltiples colors: groguenques, com la Cleòpatra, taronges, com la papallona de les ortigues, o amb franges blanques i negres, com la zebra.

El camí de les aigües ens mena tranquil·lament fins al parc de l'Agulla. L'aigua que surt de l'aixeta de casa prové, com deiem, de la reserva del llac. És aigua tèrbola de la Sèquia que pateix un joc de mans per esdevenir neta i transparent, consumible o bevable. L'aigua de la Sèquia s'acumula a l'Agulla i ocupa sis hectàrees i mitja que emmagatzemen 200.000.000 litres, la principal funció dels quals és abastir d'aigua, durant uns sis o vuit dies, als manresans en cas que la Sèquia s'avariés. De fet, un dels ramals que surt del llac va a parar a la planta potabilitzadora.

A la banda nord del llac, divisem unes illetes de vegetació aquàtica o d'aiguamoll. Són un gran filtre biològic d'una hectàrea de superfície que reté matèria orgànica i nutrients de l'aigua. Es converteixen en una vegetació que, alhora, transforma el paisatge i esdevé un amagatall o recer per a aus i altres animals. Dues de les espècies més vi-

sibles que formen part d'aquesta interessant catifa vegetal són el lliri groc i el canyís. Altres mesures que contribueixen a millorar l'aigua i l'entorn són el pas, abans d'entrar al llac, per unes reixes que efectuen un filtre de cribratge que bandeja els objectes més grans de 20 centímetres, i un sistema emissor d'ones bioacústiques que foragita les colònies de gavines.

Sortim del parc, creuant la carretera de Santpedor, i seguim un camí de terra perpendicular a l'altra costat de l'Agulla. Aquest sender de seguida es col·loca paral·lel a l'Eix Transversal en direcció sud-oest fins que troba un pas per sota de la carretera. En travessar-lo, seguim el vial asfaltat i tombem a la dreta després de 250 metres per enfilar el camí de l'Hostal de l'Arpa, que fa una mica de pujada.

De l'Agulla a la zona universitària

A banda i banda, veiem horts d'autoconsum, ja que ens trobem a la zona de l'horta més parcel·lada. Passem pel costat de cal Macari i, uns metres després, a uns 200 metres d'una de les rotondes de la carretera de Santpedor, trobem, a l'esquerra, un ramal de la Sèquia que ens conduirà, després de

recórrer uns 900 metres més, al límit sud de la urbanització de Pineda de Bages. Cal caminar pel corriol que va pel costat del ramal fins a desembocar a una pista ampla de terra, el camí dels Casals.

Observem que, tant a un cantó com a l'altre, hi ha cultius d'ordi i blat. Prenent el camí dels Casals, cap a la dreta i amunt, trobem un gran dipòsit d'aigua. En aquest punt, agafarem un sender a l'esquerra, que puja i es va tancat fins a convertir-se en un corriol descendent amb vistes de Montserrat que acaba portant-nos al pont de ferro que travessa l'antiga via de tren. Creuat el pont, agafarem, cap a l'esquerra, el camí de Joncadella, asfaltat, que ja no deixarem fins a arribar a la ciutat després de passar per l'aqüeducte del Pont Llarg.

Un cop travessada la C-25, ens situarem a la rotonda d'accés a l'Eix Transversal des de l'avinguda Universitària. Anant per la vorera de l'esquerra, després de la rotonda, arribarem al primer trencall, a l'esquerra, abans del parc de les Homilies d'Organyà. Tot seguit, serem, novament, al carrer de la Concòrdia, que ens conduirà a l'inici del recorregut.

Itinerari Natura i Modernisme

Ens endinsem en un recorregut a l'entorn de la riera de Rajadell, que barreja elements naturals com gorgs i boscos de ribera amb les petites joies arquitectòniques modernistes dels masos dels antics amos del tèxtil, obres de l'arquitecte manresà Ignasi Oms i Ponsa. El recorregut circular comença i acaba en el primer element modernista, la torre Lluvià; el va publicar, el 2017, l'editorial Zenobita i podeu descarregar-lo a www.meandremanresa.cat.

Amb 13,9 quilòmetres, la caminada no té cap tipus de dificultat, es pot fer de més i de menys, i també és apta per recórrer amb bicicleta. Es pot fer en qualsevol època de l'any, però durant la primavera i la tardor té la màxima esplendor, molt especialment pels colors canviants de les auronades. Ubicats al pati de la torre Lluvià, agafem el camí de Cal Cuques, que ens porta al bosc del mateix nom, on, a part de la reconstrucció d'elements de pedra seca, s'hi ha desenvolupat el projecte Roure, un contracte de custòdia amb la Fundació Territori i Paisatge, amb l'objectiu de protegir i afavorir els boscos planifolis (alzinars i rouredes) en detriment de les pinedes. La intervenció pretén augmentar tant la biodiversitat com la prevenció dels incendis forestals.

Seguim la ruta per un antic camí ral, possiblement successor d'una via romana, tal com ho demostra l'empedrat d'aquest tram per arribar a un punt alt del recorregut on trobem el segon element constructiu modernista: el mas de la Morera. Des d'allà mateix, podem gaudir de vistes excepcionals de la casa i la vall de la riera.

Aturada a l'ombra de la font de la Girada

Baixem cap a la riera per resseguir els corriols, de la riba dreta, aigües amunt, entre roures, boxedes i, una vegada travessat el pont de pedra sobre la riera, agafem el corriol de la riba contrària (l'esquerra), on podem contemplar una de les joies botàniques

més representatives d'aquest espai, els boscos d'aurons negres, possiblement dels més extensos del Bages, fins arribar a la font de la Girada. Aquest monumental broll es troba en un indret frescal i ombrívol, que convida a una merescuda aturada tot imaginant les fontades protagonitzades pels antics senyors del mas Noguera.

Seguirem pel mateix camí que, en un marcat revolt, ressegueix el meandre que dibuixa la riera. Precisament el nom de la Girada prové d'aquest corba de gairebé 360 graus. Avancem entre el voral de la riera i un extens camp de conreu conegut com el camp de la Teula i els plans del Bargall. Des d'aquí, assaborim una vista espectacular de la

Mas Noguera (Cal Gallifa)

masia Noguera, coneguda també com a Cal Gallifa, que perfila la seva majestuositat enlairada sobre un turó emmurallat.

Proseguim fins a fer cap al gual de la Girada, per on creuarem la riera amb l'ajuda d'unes passerres de formigó per girar a l'esquerra. En aquest indret circulem per sota d'un pont del ferrocarril i, tot seguit, prenem, a l'esquerra, un corriol senyalitzat que transcorre contigu al rierol fins a trobar una formidable presa optimitzada recentment. Una mica més endavant trobareu l'antic molí de vent del mas Noguera que bombeja l'aigua d'un torrent subterrani fins als formidables dipòsits de la casa. Mireu bé el mapa per localitzar-los, ja que queden una mica amagats pel bosc que els envolta. En aquest emplaçament, a 332 metres d'alçada, sereu al sostre de la ruta.

En direcció al gorg Blau

Pel camí de tornada, tindrem diferents vistes del mas Noguera, a l'ombra del bosc per la riba contrària d'on hem vingut, molt més obaga. Agafant algun trencall, assolirem un mirador panoràmic de la vall i el conjunt constructiu del mas Noguera emmurallat. En acabat, desfarem el camí del mirador per tornar al corriol a la riba dreta aigües avall, tot passant per diferents gorgs, entre els quals el gorg Blau, un dels indrets més coneguts i destacables d'aquest entorn. L'accident geogràfic s'origina per l'erosió dels materials argilosos més tous de la part baixa respecte dels estrats de la part superior, molt més durs.

Continuarem el corriol de la riba dreta en direcció a la torre Lluvià. A cert punt, visualitzem una cruïlla en el camí, on girarem a l'esquerra per creuar el gual de la riera. Si seguíssim el corriol, aniríem a parar a la font de l'Arrel. Continuem, però, a la dreta, per la pista en direcció al bosc del Suanya, aigües avall. En aquest tram destaca una pollancreda i l'espectacular panxa del viaducte de l'Eix Transversal, que, amb 900 metres de llarg i 46 d'alçada creua la vall de la forma menys agressiva, gràcies a l'exigència de la societat civil que va permetre mitigar l'impacte

mediambiental. Just en aquest pas, la riera de Rajadell rep les aigües del torrent de l'Infern.

Abans d'arribar a un camp, enfilem un corriol que puja a l'esquerra i ressegueix el voral del torrent de Cal Cuques, habitualment sec. Allà localitzarem l'indicador de l'Anella Verda en direcció als plans de la torre Lluvià. Passat un marcat revolt a la dreta, al peu del talús de la via, ens desviem a l'esquerra per creuar la via del tren a través d'un estret túnel, tota una aventura per als petits (en època de pluges

pot estar un xic inundat).

Alternativament, sempre hi ha la possibilitat d'agafar el camí de pujada al talús i creuar la via del ferrocarril. Novament al bosc de Cal Cuques, desfarem el tram de l'anada fins al punt de partida: la torre Lluvià, avui ja envoltada de camps d'oliveres autòctones i de l'interessant vinya on es treballa per recuperar les varietats locals de raïm. Les opcions divulgatives, d'oci i de restauració de la torre recuperada amb l'erari municipal, de moment segueixen sense desenvolupar-se.

Un tram de la riera de Rajadell

Gorg Blau

(foto: Francesc Rubí)

Quan l'entorn de la ciutat és un dels atractius per viure-hi

Pol Huguet i Estrada,
regidor de Ciutat Verda de l'Ajuntament Manresa

És una vall del Pirineu? És un paisatge de la Toscana? No, és l'Anella Verda de Manresa. Exagero una mica, però a la primavera, no gaire. Alguns fa molt temps que en som uns enamorats. Aquests darrers mesos, a causa del confinament, sembla que aquest entorn natural i rural de la ciutat ha captivat molta més gent. Una dada objectiva ràpida: el mes de maig es van multiplicar per cinc les visites als itineraris del web de l'Anella Verda respecte de l'any anterior. I tots els que han sortit a passejar ho han comprovat: moltes i moltes persones per tots els racons del municipi. De fet, aquests dies hem rebut diversos comentaris de gent entusiasmada d'haver pogut recórrer quilòmetres i quilòmetres per paisatges tan diversos sense sortir del municipi, i també propostes de millora que tenim molt presents i que ja estem treballant, com ara la col·locació de pilones per travessar millor la riera de Rajadell en diversos indrets.

I és que són poques les ciutats que disposen, a pocs minuts del seu centre, de boscos frondosos com l'albareda de Can Poc Oli o les rouredes i auronedes properes al gorg Blau, de valls escarpades com el tram baix de la riera de Rajadell o el tram de Llobregat que discorre per sota l'espectacular cingle de Roca Tinyosa, de rieres salvatges plenes de fauna com la de Guardiola, d'un museu a l'aire lliure com el riu Cardener i la gran densitat de patrimoni industrial de les seves ribes, de vinyes, oliveres i altres conreus de secà amb molt patrimoni de pedra seca a l'entorn de Santa Caterina i la serra de Montlleó, o d'una horta associada a la incomparable Séquia als regadius de Viladordis i el Poal, i un llarg etcètera. I, evidentment, el Collbaix, que ens permet contemplar tots aquests elements i mitja Catalunya.

Crec sincerament que l'Anella Verda és un dels principals atractius de la ciutat, del qual tots ens podem sentir ben orgullosos, ja que és el resultat de molts anys d'esforços col·lectius: de ciutadania, entitats, productors i institucions. Però tot això pren encara més sentit quan molts més manresans i manresanes ho valoren i en gaudeixen, quan cada cop més consultes a l'oficina de Turisme són per demanar informació sobre caminades de natura, quan les escoles i les entitats de lleure aprofiten l'Anella Verda com a espai educatiu, i quan aquesta Anella Verda ajuda a millorar la biodiversitat de la comarca i a mitigar els efectes del canvi climàtic. Si entenem que Manresa no és només el seu nucli urbà, tenim una ciutat on els amants de la natura, les caminades i els productes locals trobaran una bona destinació turística, complementària a la gran oferta cultural i, sobretot, un lloc agradable on viure, arrelar-hi i crear sentiment de comunitat.

*Joieria i
Relotgeria*

BELLORBÍ

Reparació i restauració
de joies i rellotges

C/ Saclosa, 40
Tel./Fax 93 872 61 07
08242 MANRESA

Jordi Farré

Des de Lieja

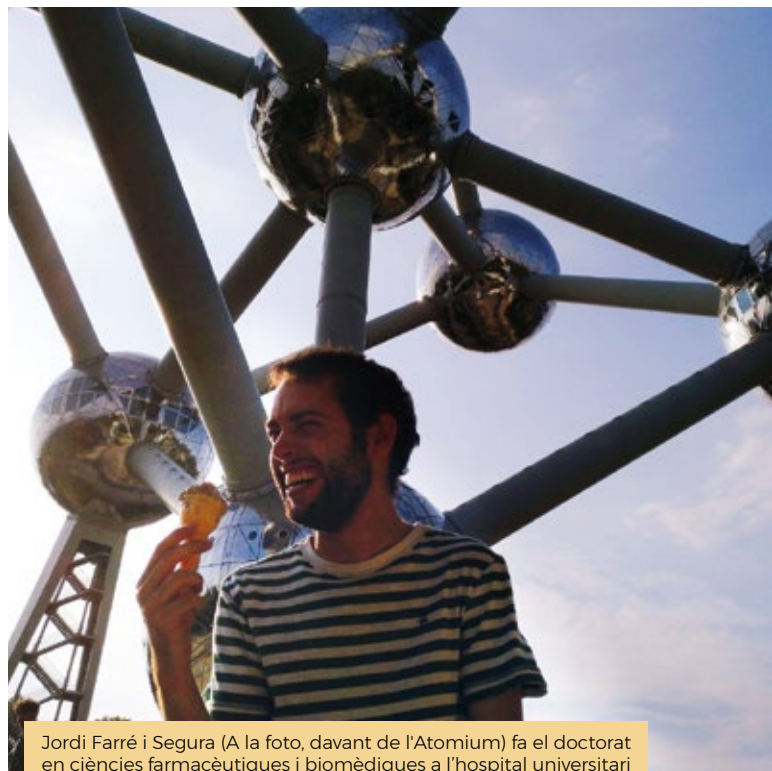
«Estic desenvolupant un nou mètode que permetrà l'anàlisi de l'hormona de la paratiroides (PTH)»

vaig marxar fa prop de quatre anys. Visc envoltat de camps i bèsties en un petit poble való anomenat Berneux, de 700 habitants, a dos minuts a peu de Flandes i a cinc dels Països Baixos. Faig el doctorat en ciències farmacèutiques i biomè-

diques. Durant l'últim any de Farmàcia me'n vaig anar d'Erasmus a Lieja, en un laboratori de l'hospital universitari de la ciutat, per fer-hi el treball de final de grau. Allà em va rebre per sorpresa la Neus, una postdoctorant valenciana amb qui podia parlar en català. Em va introduir en el món de l'espectrometria de masses. Junts vam treballar en el desenvolupament d'un mètode per quantificar diferents formes de la Vitamina D presents a la sang. Les tècniques instrumentals que utilitzàvem em van fascinar de tal manera que no m'ho vaig pensar gaire quan em van oferir quedar-m'hi per fer el doctorat, enfocat en el camp de la Proteòmica. Actualment estic desenvolupant un nou mètode que permetrà l'anàlisi de l'hormona de la paratiroides (PTH) així com les seves variants amb interès clínic. Aquesta nova aproximació, amb la qual treballo, permetrà estudiar d'una manera robusta i inequívoca aquesta hormona, especialment important en el metabolisme del calci i els conseqüents trastorns de la mineralització òssia.

Des de bon principi, m'he sentit molt acollit pels belgues. Malgrat l'escull que suposava el francès, tothom feia mans i mànigues per intentar entendre'm i fer-me sentir com a casa. També he tingut la sort de fer una colla d'amics força internacional; amb alemanys, francesos, libanesos, italians i per descomptat belgues. Després de quatre anys, amb alguns amb qui compartíem escassos *bonjours*, ara som bons amics i gaudim de bones cerveses belgues, al local més conegut de Lieja, el Pot au Lait. Al principi del doctorat em vaig unir en un grup de WhatsApp d'*expats* a Lieja, on es va organitzar una quedada de catalans. Vaig conèixer la meua parella, la Irene, gironina, amb qui tinc la sort de conviure, amb el *Friets* –patata fregida en flamenc–, el nostre gat. Entre tots dos procurem que no ens faltin els subministraments catalans a casa. Tenim fins i tot tomàquets de penjar!

Jordi Farré i Segura (A la foto, davant de l'Atomium) fa el doctorat en ciències farmacèutiques i biomèdiques a l'hospital universitari de Lieja (Bèlgica).

I és que, com deueu saber, la vessant culinària belga coixeja per les dues cames; es basa sobretot en molts fregits i ho acompanyen tot amb patates rosses, plat nacional.

L'experiència és molt enriquidora, tant a nivell personal com a nivell professional. Bèlgica m'ha fet adonar d'algunes de les mancances del meu país –entre d'altres, les oportunitats de recerca científica–, però sobretot de la sort que tenim de ser catalans i de com d'agradable és viure a Catalunya. Cada cop que torno de visita i sento parlar el català, abraçaria qui sigui que el parla. Aquesta complicada temporada de Covid-19 m'ha apropat més a la meua colla manresana, gràcies als nous costums de videotrucades. De fet, ens hem pogut veure més ara que mai i això ha estat molt d'agrair. Estem molt bé i còmodes a Bèlgica, però les ganes de tornar hi són. Ho farem.

Sant Pere Sacama

Josep M. Mata-Perelló / Josep Girabal Guitart
(Geoparc Mundial UNESCO de la Catalunya Central)

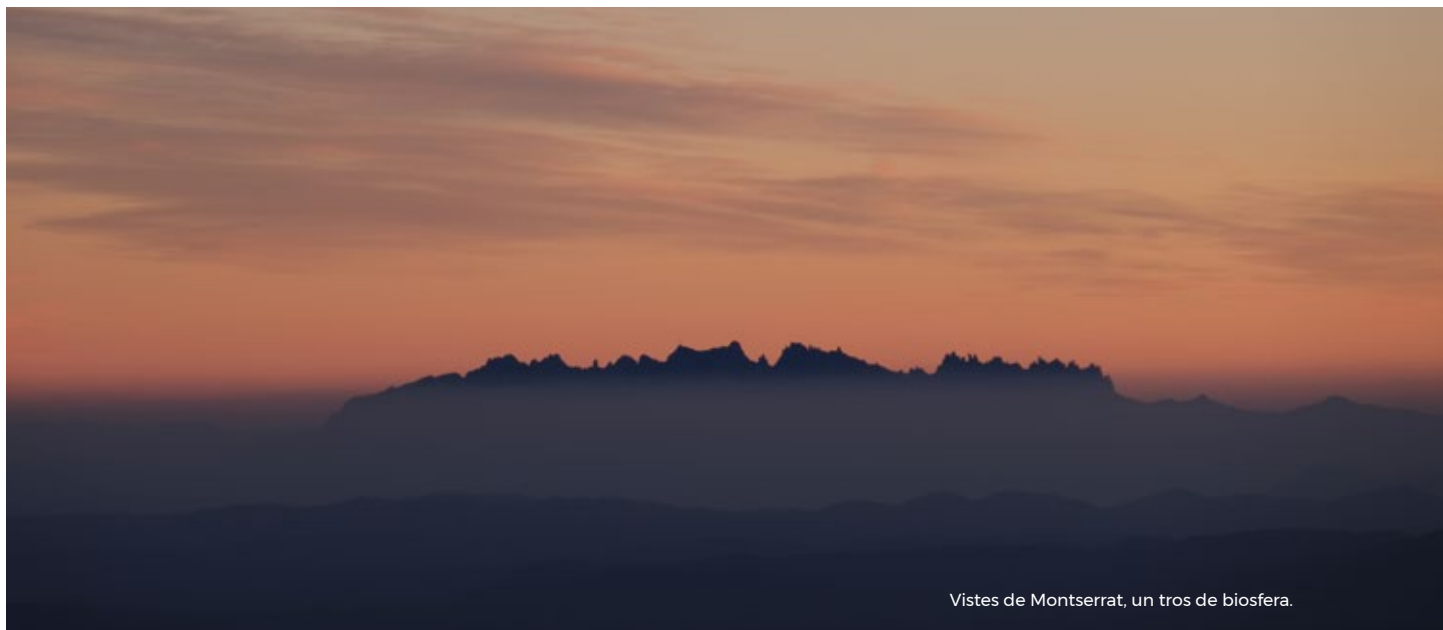
Es troba a l'extrem septentrional del Baix Llobregat, a l'anomenat de vegades Baix Nord. Concretament al terme d'Olesa de Montserrat, a tocar dels termes de Vacarisses i de Viladecavalls del Vallès. Es tracta d'un indret molt interessant, situat a la Serralada Prelitoral Catalana, dintre del terme d'Olesa (el qual ha manifestat el seu interès per entrar a formar part del Geoparc de la Catalunya Central). Es situa sobre un aflorament enlairat d'uns nivells verticals de conglomerats, sobre els quals es va edificar l'església romànica de Sant Pere Sacama, que formava part del castell de Sacama. L'aflorament, molt destacat topogràficament, d'uns nivells de conglomerats silícics, rics en quars, que constitueixen els nivells de base dels materials del Mesozoic, de l'Era Secundària, que en aquest indret es troben en contacte amb nivells de pissarres del Paleozoic, de l'Era Primària. Des d'aquest indret enlairat, es poden fer bones observacions de la Serralada Prelitoral Catalana i de tot el conjunt del Sistema Mediterrani. Així, des de prop de l'ermita, es veu la Serralada Litoral, de la qual forma part la serra de Collserola. També es pot fer una bona observació de la Depressió Prelitoral Catalana, dels voltants de Terrassa. Al mateix temps es veuen bé els relleus de la pròpia Serralada Preli-

toral catalana, amb el Coll Cardús i la important pedrera situada als seus peus, i els relleus dels Altiplans Meridionals de la Depressió Geològica de l'Ebre, fonamentalment els del Montcau i Sant Llorenç de Munt al llevant; i els de Montserrat a ponent. És un dels indrets més interessants de les immediacions de la vorera meridional del Geoparc de la Catalunya Central; tant pel fet de trobar-se entre materials del Paleozoic (o Era Primària) i del Mesozoic (o Era Secundària), com pel fet de ser un interessant punt d'observació de diferents unitats geològiques del nostre país.

Nom del paratge: Sant Pere Sacama. **Situació geogràfica:** als sectors més septentrionals del terme municipal d'Olesa de Montserrat, molt proper a la vorera meridional del Geoparc de la Catalunya Central; concretament és molt proper al terme de Castellbell i el Vilar. **Situació geològica:** es localitza plenament a la Serralada Prelitoral Catalana. Precisament, en aquest indret, per sota de l'església afloren uns nivells verticals de conglomerats, els quals pertanyen al Triàsic. Aquests materials es troben en contacte amb llicorelles paleozoiques de l'Ordovicià. **Importància geològica:** en aquest indret hi ha el contacte entre materials de dos períodes de dues eres geològiques separats entre si per prop de 200 milions d'anys. I té una privilegiada situació, que li permet ser un bon lloc d'observació de les estructures geològiques properes, de dues de les unitats que configuren el nostre país. **Materials geològics:** l'església es troba situada sobre uns materials detrítics d'origen sedimentari, sobre uns conglomerats eminentment silícics de la base del Triàsic, que tenen una antiguitat d'uns 251 milions d'anys. **Edat de formació:** cal situar-la a l'orogènia Alpina, entre uns 70 i 40 milions d'anys. **Curiositats:** prop de l'indret hi ha un jaciment arqueològic (el Vilar), que ha estat recentment excavat.

Sàvia natura

Ignasi Cebrian

Vistes de Montserrat, un tros de biosfera.

Un dels atributs que s'adjudica de manera convincent a la natura és que és sàvia. Fins i tot, un programa d'humor (i natura) a la televisió pública catalana es titulava *Natura sàvia*, i n'afavoria aquesta visió inversemblant. La paraula natura és

una d'aquelles amb gran diversitat de significats. Aquí, en escriure sobre la natura, m'estic referint a la biosfera, el gran ecosistema d'ecosistemes. Un ecosistema format per una part viva, tots els organismes que viuen a la Terra, i pel medi físic on es relacionen, aire, roques, aigua, sòls... Tot mogut per l'energia del Sol. La biosfera no és ni sàvia, ni espavilada ni babaua ni obtusa. La natura és, i els humans li posem els adjectius que més ens convenen segons interessos particulars.

Potser ens sorprèn la complexitat de la natura. Ens confonem i caiem en arguments fal·laços, creient que algú intel·ligent ha participat en tal complexitat. Alguns dels exemples sobre *saviesa natural* són les adaptacions que presenten alguns organismes en el seu entorn. El mimetisme d'alguns animals per passar desapercebuts: papallones, zebres o camaleons. La perfecció dels òrgans dels sentits dels mamífers, l'estratègia pol·linitzadora de les orquídiades... Hi ha un reguitzell d'exemples.

També hem arribat a l'absurditat de creure que tot allò que és natura o natural perquè és savi és bo, ja que els savis acostumen a ser bons. Les pluges torrencials mediterrànies de tardor serien fantàstiques i bones. Les sequeres dels estius més eixuts serien aclamades per tots els turistes. No caldria fer servir, quan ens poséssim malalts, cap tipus de medicament, la natura faria la seva intervenció sapiencial. No caldria calefacció a l'hivern ni aire condicionat a l'estiu. Viuríem al ritme de la llum solar. Millorar la qualitat de vida és creure que la natura, de fet, és una constant amenaça per als humans. La natura és el que mata en realitat. Això no vol dir, però, que la fem malbé. La natura, malgrat no ser sàvia, també ens dona la vida.

La naturalesa, la biosfera, és energia i aquesta es pot transformar en bellesa subjectiva, una flor, o en agressivitat subjectiva, un fort tsunami al pacífic. La saviesa és una qualitat pròpia dels humans (i potser d'alguns animals). Segons el diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans és el «capteniment assenyat en la vida, en els afers» o la «coneixença justa de les coses». Impossible atribuir aquesta virtut a la natura. De capteniment sembla que només en tenim alguns humans. I assenyat, en la vida i en els afers, molt menys, sobretot els que creuen que la natura cal respectar-la independentment de si és sàvia o no.

A portrait of a man with dark, slightly messy hair and a light beard, looking upwards and to the left. He is wearing a black t-shirt. The background is out of focus, showing architectural elements like a balcony railing. On the right side of the image, there is a quote in white text.

**«El juny hem iniciat
la publicació de
dos llibres per a
públic infantil,
amb un tarannà de
pensament crític,
amb les biografies
de Neus Català i
Montserrat Roig»**

ARNAU CARNÉ SALA

Jordi Sardans
Fotos: Francesc Rubí

Coeditor de l'editorial Tigre de Paper, va treballar a la cooperativa musical discogràfica Propaganda pel fet! Amb els Joves Independentistes Revolucionaris (JIR) viu l'evolució d'organitzacions de l'esquerra independentista fins a l'actualitat, en què és militant d'Endavant. A la Universitat va formar part de l'Alternativa Estel i del grup promotor de la Universitat Comunista dels Països Catalans (UCPC). Dins del moviment okupa, es va iniciar a l'Ateneu Popular La Seca i forma part de la PAHC del Bages.

Quina feina fas com a editor de Tigre de Paper? Quan i per què va néixer? —Va néixer entre 2010 i 2011.

La idea original va sorgir de Simón Vázquez i me la va plantejar per tirar-la endavant. Els dos proveníem d'espais de formació política de la Universitat Comunista dels Països Catalans (UCPC) i vèiem la necessitat que hi hagués una editorial en català per editar obres de literatura i d'assaig en llengua catalana, de pensament crític. Crèiem que afavoriria la possibilitat que la societat arribés a tenir una mica més de capacitat crítica. Dins dels formats empresarials ens vam decantar pel model de cooperativa.

Tigre de Paper

—Quin tipus de llibre us interessa publicar?

—Ens vam centrar en l'edició dins l'àmbit de la literatura, per reflexionar des d'un estil narratiu, amb la possibilitat de treure també obres d'assaig. Vam buscar obres per editar i vam contactar amb autors. De mica en mica, ens hem anat consolidant fins a l'actualitat, en què som un equip de vuit persones. Justament aquest mes, hem iniciat la publicació de dos llibres per a públic infantil, també amb un tarannà de pensament crític, que són dues biografies sobre Neus Català i Montserrat Roig. Des de l'editorial també gestionem la Fira Litoral de Barcelona, de periodicitat anual i de pensament crític, on participen editorials i algunes llibreries. Dins del

paraigua de la cooperativa Cultura 21 tenim el projecte de la revista *Catarsi*.

—A quin públic va adreçar? És viable econòmicament? Heu tingut problemes de censura?

—La nostra editorial s'adreça a públic juvenil i d'edat adulta, amb una visió d'esquerres, per tal que sentin els llibres més seus. Pel que fa a la viabilitat, vam començar dues persones editant cinc llibres l'any i després de gairebé nou anys hem consolidat un equip de vuit, que en vivim professionalment i editem uns vint llibres l'any. Tenim una oficina magatzem al carrer Balmes, davant l'Ateneu Les Bases, i treballem molt per internet. No hem tingut problemes de censura, ja que som la part editora i publiquem tot el que ens interessa. Fins ara, tampoc no hem rebut cap denúncia administrativa.

Militant precoç

—Quan vas començar la militància política?

—Quan vaig passar de l'escola a l'institut per fer tercer d'ESO, als catorze o quinze anys. Va ser el primer espai sociopolític dins dels Joves Independentistes Revolucionaris (JIR), una organització nacional amb nucli manresà. Hi fèiem tasques d'agitació i propaganda, sobretot adreçades al jovent. Reivindicàvem la independència dels Països Catalans, acompanyada d'un projecte de caire socialista. En una època en què no hi havia internet, muntàvem xerrades, editàvem petites revistes, repartíem octavetes, col·locàvem pancartes als carrers o murals... Havíem fet actes públics i diverses concentracions. Fins i tot, havíem organitzat algun concert a la pista Castell, de caire cultural i alternatiu. Vam participar en les primeres edicions de la Festa Major Alternativa. A l'institut, vam crear l'Assemblea d'Estudiants del Bages per defensar el manteniment de l'educació pública.

—Com definiríes l'Alternativa Estel?

—Dins del moviment universitari, érem un sindicat que plantejava problemàtiques adreçades a la universitat popular. En criticàvem l'estructura, els filtres d'accés, la temàtica i el model que s'hi impartia. Defensàvem les classes treballadores i exigíem la reducció del cost de les matrícules. En lloc de preparar els estudiants per anar a una empresa privada que els exploti, apostàvem per uns coneixements més populars que tren-

quessin amb una universitat mercantilitzada. Discutíem els serveis privats: copisteries, bars i la presència de la banca dins la universitat. Aquesta lluita la defensàvem al sindicat i la batallàvem a les assemblees de facultat. També fèiem una feina d'agitació i propaganda de les lluites socials que s'esdevenien fora del recinte universitari per mitjà de xerrades, pancartes o mobilitzacions. Com a organització, es van fer actes en defensa de la llengua catalana, mobilitzacions contra la guerra de l'Iraq el 2003 o contra les empreses de treball temporal. En definitiva, s'ajuntava gent de l'anticapitalisme: independentistes d'esquerres, llibertaris i comunistes per impulsar diferents lluites a la universitat.

—Com valoren les manifestacions universitàries?

—Seguien el guió establert. Recordo que vaig participar en manifestacions en contra de la Llei Orgànica d'Universitats (LOU) que plantejava el Partit Popular, en què s'obrien encara més les portes a la privatització, que es va desenvolupar sobretot amb el govern Zapatero del PSOE i del Tripartit a la Generalitat, amb Josep Hugueta com a conseller d'Universitats, que el van fer encaixar dins del Pla Bolonya, com a model vinculat al concepte de la Unió Europea. En aquesta època ja no estava a la universitat. Així mateix, vam lluitar perquè els serveis dins la universitat fossin públics. I, per altra banda, vaig participar en les mobilitzacions vinculades a les lluites socials, com el gran moviment estudiantil contra la guerra d'Iraq.

—Què és Ítaca?

—Una organització creada fa vuit anys dins l'esquerra independentista per promoure la temàtica internacional. S'ha fet una tasca de dotar d'informació i anàlisi geopolític el que està passant al món. S'han gestionat algunes brigades, sobretot a Veneçuela, formades per gent dels Països Catalans que tenien interès en l'evolució del país, des que Hugo Chávez va guanyar les primeres eleccions,

per veure com funcionava el projecte. A nivell intern vam decidir deixar la formació de brigades i dedicar-nos als documents d'anàlisi. S'ha fet un seguiment dels conflictes internacionals, amb l'objectiu d'entendre la societat global més enllà de les fronteres estatals. He participat en jornades al País Basc i en d'altres contra la Unió Europea.

Endavant

—Participes en el grup Endavant com a ideòleg?

—És una formació de l'esquerra independentista que funciona de manera assembleària i entre totes anem configurant els papers de l'organització. Som una quinzena de membres a la comarca de Bages. Perseguim l'objectiu d'una societat socialista i feminista en l'àmbit nacional dels Països Catalans. Va néixer l'any 2000, amb el primer Congrés de constitució a Vilafranca del Penedès. Es va establir com una organització política, recollint el llegat de la lluita juvenil de l'esquerra independentista, sobretot de la PUA. La relació amb les institucions es fa a través de la CUP.

—Quin és el teu paper en les manifestacions del Primer de Maig?

—Participar-hi, tot i ser conscient de l'evolució de la història del moviment obrer, ja que les relacions laborals dels anys setanta i vuitanta han canviat. Els obrers industrials treballaven junts, cosa que facilitava un tipus de sindicalisme que afavoria les mobilitzacions, coincidents amb els darrers anys de les lluites antifranquistes, on algunes de les demandes semblava que s'anaven aconseguint. Amb les polítiques de la Transició, la reestructuració industrial, els canvis en les relacions laborals, amb fragmentacions i subcontractes empresarials, han dificultat un moviment obrer unitari. Als anys 90, amb el creixent neoliberalisme, l'individualisme arrela profundament i els treballadors cada vegada se senten més propietaris, encara que el pis sigui hipotecat. Canvia gran part de la mentalitat de la classe

obrer en les seves relacions laborals.

—Què opines dels sindicats majoritaris?
—Els grans sindicats s'han convertit més en gestores que no pas en elements de lluita sindical. Les mobilitzacions de la classe treballadora més vinculades a l'1 de Maig han disminuït i en tot cas han augmentat les relacions amb moviments socials vinculats a problemàtiques, com la de l'habitatge. Els sindicats clàssics fan serveis que vetllen per uns drets concrets dels treballadors, però també faciliten les coses a la patronal i al govern de torn, en l'àmbit de les relacions laborals i a l'hora de liquidar conflictes. Depenen molt de les subvencions de l'estat i alguns dels dirigents han participat en les portes giratòries, fet que denota una mica el seu tarannà. A partir de la crisi del 2008, la situació està canviant,

«Els grans sindicats depenen molt de les subvencions de l'estat i alguns dels dirigents han participat també en les portes giratòries»

amb sindicats més alternatius, com el Sindicat de l'Esquerra Independentista, la CGT o Acció Sindical del Bages, que estan en procés de creixement.

—Com valoren les manifestacions del dia de la dona? Tenen relació amb el coronavirus?

—Vox, que és qui més ha criticat, va fer el seu *acte de masses* i fins i tot algun dels seus dirigents va tenir el coronavirus. És clar que aprofiten la conjuntura per carregar contra les manifestacions del 8 de març. Valoro les mobilitzacions del dia de la dona com un creixement feminista als darrers anys, que s'ha anat empoderant, a partir d'una feina constant en la denúncia dels assassinats de dones que hi continua havent; en la crítica als projectes de llei contra l'avortament, que semblava que volien retornar-nos anys enrere; i s'han qüestionat els micromasclismes, no només de violència física, sinó d'altres maltractes, com l'explotació laboral en l'escala salarial o el treball de cures que recau sobre les dones.

La PAHC i la Universitat Comunista

—Quina és la teva opinió sobre les activitats de la PAHC? Creus que personatges com Ada Colau perjudiquen l'entitat?

—Com a moviment en favor de l'habitatge s'ha fet una feina molt positiva. Abans

que esclatés la bombolla immobiliària ja teníem problemes d'habitatge i s'havien fet campanyes de denúncia contra l'especulació urbanística per poder accedir a l'habitatge de lloguer o de compra. Després, amb recursos públics, els governs s'han dedicat a salvar els bancs, mentre els treballadors sense feina ni capacitat adquisitiva no poden pagar la hipoteca, i el banc, a més de quedar-se l'immoble, els exigeix pagar un deute astronòmic al qual no poden fer front. L'Administració només dona ajuda als bancs i les afectades s'organitzen amb d'altres activistes socials per plantar-los cara, perquè la gent, com a mínim, pugui continuar tenint un sostre. Paral·lelament, es potencia l'ocupació de pisos buits de la banca, quan ni el mercat privat ni l'Administració ofereixen vies de solució. Són pedaçes per evitar suïcidis. Pel que fa a l'Ada Colau, no em mereix cap atenció, des del

moment que ha fet el salt a la política i ara es troba anant colze a colze amb uns socis de govern que han estat responsables directes de l'especulació.

—Quines feines es fan a la Universitat Comunista dels Països Catalans?

—És un projecte de formació política que ja porta uns anys d'existència i ha anat variant l'estructura, adreçada sobretot a la gent que participa en organitzacions de l'esquerra revolucionària. S'hi fa un repàs de la teoria marxista amb el que està passant actualment per vincular la teoria clàssica amb la pràctica política. Fa temps que no hi participo. Un dels membres destacats que va ser del grup promotor és Josep Cònsola, que té un bagatge històric important per tota la seva trajectòria i enriqueix molt els cursos, tant pels coneixements que ha anat adquirint al llarg dels anys com per la seva visió de la societat i el pensament crític que el caracteritza.

—En quines publicacions has col·laborat?

—He fet alguns articles d'anàlisi política més que econòmica, tot i que els dos aspectes van bastant lligats. Especialment en el diari digital *L'accent*. Després també he participat com a coordinador i amb l'escriptura d'un capítol en el llibre *Qui pot comprar o vendre el cel, la força de treball o l'escalfor de la terra?* És un

compendi d'articles i textos literaris que divaguen sobre la propietat privada i el treball assalariat. També he escrit, a la revista *Catarsi*, alguns articles sobre la divisió internacional del treball.

La Guia

—Com veus el futur del barri manresà de la Guia, on ocupes un dels habitatges?

—Des que va aparèixer al POUM, que projecta enderrocar la Guia, acompanyat del Pla de Manresa 2022, per on passa una de les rutes ignasies, dins la campanya de posar *maca* la ciutat, l'Ajuntament considera que aquest barri feia lleig allà al mig i volen fer-hi una zona verda, amb la pretensió d'enderrocar-lo. Els que vivim a la Guia no hi estem d'acord, perquè hi ha gent que hi té una estructura de convivència feta. Si Manresa necessita zones verdes, la Guia n'està envoltada, no pas el centre de Manresa ple de ciment. A més de la batalla dialèctica, des de la barriada hi ha una oposició unànime a l'enderrocament. Quan es va construir, als anys 50, era per cedir un habitatge públic i barat als treballadors de Renfe. Quan Adif es queda les infraestructures, els antics treballadors es fan grans, moren o marxen del barri. Com que no es dedica al negoci immobiliari, deixa els pisos buits, fins que el 2012 els veïns denuncien públicament que més de mig barri està desocupat, amb la corresponent degradació dels pisos. Fan una crida perquè s'habitin i es torni a omplir de vida el barri. Es fan ocupacions efectives i reclamacions a Adif perquè faci millores a la zona. Tornen a oferir pisos de lloguer amb unes condicions molt diferents a les inicials. Ara hi ha famílies amb contracte vitalici, lloguers actualitzats amb Adif i d'altres amb règim d'ocupació. Hi ha hagut denúncies i processos judicials, alguns han marxat, però de la gent que participa en l'associació de veïns, de moment, encara no s'ha materialitzat cap cas de desnonament.

—Com està el tema de la querella del departament d'Interior sobre una manifestació antifeixista a Vic?

—Quan Plataforma per Catalunya en l'època d'Anglada va muntar un dels actes a Vic, es va correspondre amb un altre de protesta convocat per una associació antifeixista també de Vic, com a queixa perquè es cedís espai públic per fer discursos xenòfobs. Va ser pocs dies després de les agressions feixistes a la

Sala Stroika de Manresa. M'hi van convidar a parlar com a membre de la Plataforma Antifeixista que s'havia creat per donar resposta a aquelles agressions. Després de participar-hi, va sorgir una manifestació espontània que es va dirigir cap a l'espai dels concentrats en l'acte de Plataforma per Catalunya. Abans d'arribar-hi, un cordó dels antiavalots dels Mossos d'Esquadra va impedir que es trobessin els dos grups. Hi va haver alguns crits i els manifestants van marxar. Al cap d'un temps, vaig rebre una denúncia del departament d'Interior que dirigia Ramon Espadaler, on m'acusaven de ser un dels convocants, que havia causat problemes d'ordre públic amb el trànsit. Em van posar una multa a mi i a quatre persones més d'Osona, una de les quals no havia ni assistit als actes. Cap de nosaltres va ser identificat en el moment. Per això, vam denunciar que s'havien utilitzat fitxes policials a l'hora

de fer aquestes investigacions. Es va fer un judici civil, que va acabar amb una multa que no hem pagat, perquè encara estem en procés de recursos.

—L'estat espanyol encara té la base estructural en el franquisme?

—Prové d'estructures del règim franquista, ja que ni el 1975 ni als anys posteriors a la mort de Franco no hi va haver una ruptura, ni una depuració de les estructures ni uns canvis a fons per trencar amb el règim anterior. És evident també que això no és exacte, ja que hi ha hagut una evolució d'aquestes estructures, tant en termes institucionals i administratius com en models legislatius, sobretot d'integració a la Unió Europea. I, en alguns casos, han empitjorat, com és el cas de la privatització i de la inserció en el procés del neoliberalisme. En aquest sentit, encara ha tingut un efecte més nefast sobre la classe treballadora.

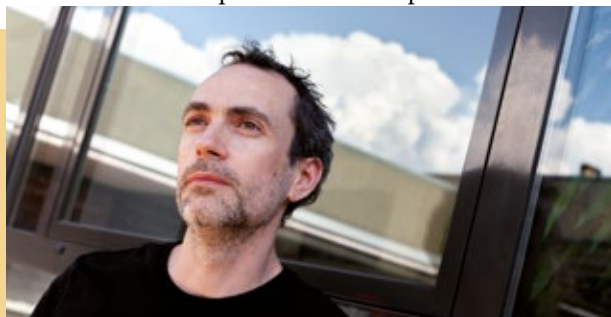
Però insisteixo que evidentment hi ha hagut una vinculació amb les estructures que es coneixen com les clavegueres de l'estat, on l'element judicial repressiu té elements paraestats, que són completament il·legals, com és el cas del senyor X, com un dels casos més escandalosos, que beuen d'una institució heretada dels models feixistes, cos que els permet mantenir la mateixa estructura, perquè les coses no se'n vagin de mare. Les classes dirigents d'aquest estat, polítiques i sobretot econòmiques, els ha interessat canviar façanes i elements de l'anterior règim, per seguir acumulant les seves fortunes, com a resposta també a lluites de la classe treballadora i als moviments de les nacions sense estat que els han forçat a arribar a alguns pactes i a cedir en alguns elements. Però, és clar que la base, si no és ben bé la mateixa, es pot afirmar que beu d'aquestes estructures que no han estat depurades.

el perfil

Ara Carné Sala neix a Manresa el 2 d'abril de 1981. De pares manresans, Joan Lluís, professor de cursos d'informàtica per a aturats, i Montse, mestra. Va fer el parvulari a l'escola pública Monsenyor Gibert, de Sant Fruitós de Bages, d'on va passar a fer EGB a la Flama. Va continuar a l'institut Pius Font i Quer i després va estudiar tres cursos d'història a la Universitat Autònoma de Barcelona. Pel que fa als moviments polítics i socials, es va iniciar amb els Joves Independentistes Revolucionaris (JIR) a Manresa. Ha viscut l'evolució d'organitzacions de l'esquerra independentista: Plataforma per la Unitat d'Acció (PUA), el Centre Social La Fona, del carrer Barreres, i l'organització de l'Assemblea de Joves de Manresa fins a l'actualitat, en què és militant d'Endavant. Paral·lelament, en l'àmbit estudiantil, va formar part a la Universitat de l'Alternativa Estel, amb barreja de gent de l'esquerra independentista fins al sector llibertari, coneguda aleshores com l'esquerra rupturista, i també de les Assemblees de Facultat, que era la principal organització estudiantil universitària. Ha participat en l'organització Ítaca, centrada en temes internacionalistes, i en el grup promotor de la UCPC (Universitat Comunista dels Països Catalans), on va coincidir amb Josep Cònsola.

A Manresa, va participar en el moviment okupa a l'Ateneu Popular La Seca, quan estava al carrer Barreres, fins el 2002 i després al Centre Social Okupat Na Bastardes, a inicis de 2003, de caire reivindicatiu i social. Va ser membre cooperant de l'International Peace Observatory (IPO), una organització sense ànim de lucre, que des de 2004 va fer un acompanyament internacional des del món occidental a organitzacions camperoles de Colòmbia que estaven assetjades pels militars i grups paramilitars. «Amb la nostra

presència intentàvem garantir una certa bona conducta». Hi van denunciar «els atropellaments dels drets humans i el terrorisme d'estat, amb una maquinària molt bèstia». Després va fer tasques de secretaria per a l'organització, des de Barcelona. També va formar part dels grups de solidaritat amb Palestina (on es va estar 15 dies) i va participar en la campanya de boicot a Israel: Boicot d'inversions i sancions (BDS). Des del Bages es va formar un boicot preventiu contra les multinacionals que vulneraven drets humans que encara és activa. Més recentment, ha participat en la PAHC (Plataforma d'Afectades per la Hipoteca i el Capitalisme) del Bages. Com a resident defensor del barri de la Guia, forma part de l'assemblea de veïns. Pel que fa a l'àmbit laboral, de jove va fer diverses feines a l'estiu, fins a entrar a la cooperativa musical discogràfica Propaganda pel fet!, de Joan Carles Tenesa *Litus*, un projecte de discogràfica que va començar al Batzac, després es va traslladar a la carretera de Cardona i actualment té les oficines a Stroika. És una discogràfica independent que s'ha mogut a l'entorn de la música alternativa, amb grups com Obrim pas, Kop (Kolumna d'Odi Proletariat) o cantautors com Feliu Ventura. S'adreçaven a un públic juvenil amb lletres compromeses: «Coincidia amb la meua època universitària, entre el 2002 i el 2008, on vaig treballar amb companys com Dani Castellano, Xavier Angulo o Marc Padró». El 2010 va començar a preparar el projecte Tigre de Paper Edicions, que un any més tard, el setembre de 2011, va publicar el primer llibre. Encara hi treballa en l'actualitat.

Josep Brunet

i la natura continua el seu camí...

La televisió a Manresa: de la informació local a la tecnologia més avançada

Amb el recent aterratge de Fibracat TV per a tot el territori català, el lideratge i el monopoli de Canal Taronja, com a canal d'informació local, continuarà intacte gràcies als objectius ben diferents de les dues empreses.

Eva Forn

Segons podem llegir a l'estudi *Les televisions locals a Catalunya*, publicat pel Consell Audiovisual de Catalunya: «El 7 de juny del 1980 la pionera de les televisions locals a Catalunya, Radiotelevisió de Cardedeu, feia la seva primera emissió experimental. Aquella experiència aviat es va veure repetida en altres localitats, superant totes les dificultats fins a arribar a constituir un dels teixits audiovisuals més plurals i descentralitzats d'Europa, i un valor fonamental del sistema comunicatiu català».

TVM

TV Manresa va néixer l'any 1984, gràcies a un grup de persones de la societat civil que ja dinamitzaven entitats i volien convertir Manresa en un lloc cultural viu i socialment actiu. Aquest conjunt de persones, entre les quals hi havia en Florenci Serra, recentment traspassat, van contactar amb «una colla d'aficionats al cinema i alguns professionals de la imatge i l'electrònica amb ganes de col·laborar», tal com explica Xavier Domènech, actualment director adjunt de *Regió7*. En aquesta iniciativa també s'hi van sumar periodistes tant del món de la ràdio com de la premsa escrita i

van organitzar unes emissions en directe des d'un àtic del passeig de Pere III, propietat del doctor Ramon Llatjós. Al cap d'un temps, per donar continuïtat al projecte, les emissions es van fer setmanals i van traslladar els estudis a Casa Caritat. Però, segons apunta Domènech, per consolidar el projecte calia incorporar professionals, ja que l'equip era amateur. I uns anys més tard, fou Jordi Luque, professional de la imatge, actualment a Canal Taronja, qui va agafar les regnes de la televisió local. És en aquella època quan apareix la marca Canal Bages, un canal que emetia la mateixa programació que TV Manresa, però estava registrada com a canal alternatiu perquè els dos canals emetien des de dos centres emissors distints.

Cap a l'any 2000, Luque traspasa l'emissora a un grup d'inversors format pel grup Zeta –propietari de mitjans com *El Periódico*– i Edicions Intercomarcals –empresa propietària de *Regió7*. Tot i que la part més gran del pastís pertanyia al grup Zeta, aquest va cedir el lideratge de la gestió a *Regió7*. D'aquesta manera, a principis del 2002 s'inauguren les emissions de TV Manresa des del mateix edifici del diari i amb periodistes provinents de *Regió7*. Xavier Domènech en va ser el

director fins que, el 2008, va agafar-ne el relleu el també periodista Jordi Morros. Finalment, el 2014 TV Manresa va deixar d'emetre, atès que va vendre's la llicència a Televisió del Berguedà, integrada en el grup de Canal Taronja.

Quant al panorama actual de les televisions locals, Domènech és contundent: «La digitalització ha canviat l'ecosistema». És a dir, «amb l'ecosistema analògic la diferència entre els mitjans locals i els generals era molt clara, ja que els segons no podien fer la feina dels primers». En canvi, l'ecosistema digital actual «permet que una mateixa plataforma integri tota mena de continguts, dels més generals als més locals». Se suposa que la comunicació de proximitat hauria de ser a priori un dels punts forts dels mitjans de comunicació locals, però Domènech no ho veu així. «Un consumidor actual de comunicació sent la mateixa proximitat amb el que passa al seu poble que el que passa a *Supervivientes*».

Canal Taronja

Per la seva banda, la periodista Pilar Goñi, directora de Canal Taronja, afirma que davant l'allau de mitjans escrits, de gratuïts i de publicacions online, la ràdio i la televisió per internet, el canal

Enric Badia i Xavier Domènech amb Pasqual Maragall a TVM

Pilar Goñi, directora de Canal Taronja

Meritxell Bautista, presidenta de Fibracat TV

que dirigeix aposta per la rigorositat i per les informacions «totalment contrastades», amb la voluntat d'esdevenir un mitjà local de referència. Enfront de les grans plataformes de comunicació digitals, Goñi afirma que la televisió local «no ha de pretendre copiar els grans formats de les televisions gegants» i «s'ha de centrar en el que passa al seu voltant, sempre amb vocació de servei públic». En el cas de mitjans com Canal Taronja, Goñi afirma que les reemissions de programes «són fonamentals per tenir una visibilitat més àmplia».

En opinió de Goñi, el fet diferencial de Canal Taronja és que «reflecteix el que passa al territori al qual dona cobertura i sap trobar les persones protagonistes del que passa a casa». Per això afirma que «no cal anar més lluny». I és que quan TV Manresa feia cinc anys que emetia de la mà de *Regió7*, va aparèixer, l'any 2007, el Canal Taronja. I ho va fer simultàniament en tres municipis: Vic, Igualada i Manresa. Segons explica Goñi, Canal Taronja va néixer perquè el grup Taelus volia complementar l'oferta comunicativa, ja que en aquells moments comptava amb una emissora de ràdio, generalista i musical, i amb la revista gratuïta *Freqüència*. La intenció

de Ferran Deban, propietari del grup Taelus, era diversificar el producte informatiu i de continguts, i aprofitar les sinergies que els proporcionava la ràdio. Amb el pas dels anys i l'experiència adquirida, l'audiència de Canal Taronja ha anat creixent a mesura que ha anat fidelitzant els telespectadors. Goñi també destaca que «els milers d'espectadors dels tres canals ens enriqueix i ens posiciona en molt bon lloc com a mitjans de comunicació de casa».

Fibracat TV

I com a mitjà de comunicació de casa, però en un sentit ben diferent, acaba de néixer Fibracat TV, un nou canal de TDT en català, impulsat per Fibracat, el primer operador global de telecomunicacions de Catalunya. Tot i que Fibracat neix a Manresa, el 2003, a iniciativa de Josep Olivet i Meritxell Bautista, Fibracat TV no serà un mitjà local d'informació. Neix, segons Meritxell Bautista, per dos motius. En primer lloc, «en TDT, per potenciar la marca Fibracat, ja que arriba a tota la societat catalana, amb vuit milions d'espectadors potencials, i també per «materialitzar» els valors fundacionals de la companyia: l'empoderament femení i la revolució tecnològica amb tots aquells canvis socioeconòmics

que aquesta portarà a curt termini».

L'abast nacional els permet oferir continguts propis i inèdits, tant del país com de l'estranger. De fet, segons Bautista, Fibracat TV pretén que s'aprimi l'escletxa digital que tant s'ha evidenciat entre els infants durant el confinament. Així, per exemple, ja s'hi mostren espais dedicats a la tecnologia per a nens. El nou canal recull la demanda social que permet fer visibles les desigualtats i apostar per un canvi de paradigma. «Volem traspasar el nostre codi ètic a la televisió», afirma Bautista. I ho faran, ja ho estan fent, des de Manresa, amb continguts d'arreu que tenen més a veure amb el món d'internet que amb de la televisió convencional. Una manera de fer televisió «que no existia fins ara», comenta Bautista. Els formats consisteixen en càpsules curtes, d'un a trenta minuts de durada, amb l'objectiu de captar l'atenció d'un públic «exigent, acostumat a consumir continguts rellevants i directes en poc temps». Per a Fibracat TV, l'actualitat no passarà per informar d'aquelles notícies que ja ofereixen els canals informatius generalistes i els canals més locals, sinó que se centrarà en tot allò que es mou a través de les xarxes socials i a l'entorn del món d'internet i les noves tecnologies.

LLIBRERIA – PAPERERIA
RUBIRALTA 100 anys

Born, 24
08241 Manresa

Tel. 938724130
rubiralta24@hotmail.com

parcir SELECTES
EDICIONS LLIBRES PARCIR

- Àngel Guimerà, 74
- 08241 Manresa
- Tel. 93 873 38 82
- www.parcir.com
- parcir@parcir.com

la xixo

Guimerà, 46 Passeig Pere III, 10

**LABORATORI
D'ANÀLISIS
CLÍNQUES
ANTONI
NOGUERAS**

Mossèn Jacint Verdaguer, 40
Tel. 93 873 34 47 - Manresa

**El millor sushi
al millor lloc!**

C/ Sobrerroca (El Pou de la Gallina)
Manresa

facebook.com/2d_sushi
Tel. 93 676 74 11

PINTURES LAMINATS DECORACIÓ

MARCS MIRALLS OBRA GRAFICA

Mel. 13 - 08241 MANRESA. Tel. 93 872 65 58

Fax. 93 872 85 93 eltallerscp@gmail.com

FIBRACAT

POSSIBLEMENT EL MILLOR INTERNET DEL MÓN

www.fibracat.cat 1711

**CONSORCI PER A LA
NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA**
CNL MONTSERRAT

**CENTRE DE NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA MONTSERRAT**
SLC Manresa – SCC Bages · Passeig de Pere III, 68
Tel. 93 872 17 07 · manresa@cpl.cat
www.facebook.com/SLCdeManresa

El programa «I tu, jugues en català» del Consorci per a la Normalització Lingüística té com a objectiu fomentar l'ús del català a través del joc; donar a conèixer l'oferta de jocs i joguines en català, i col·laborar amb les empreses del sector perquè incorporin la llengua catalana en els seus productes.

En el marc d'aquest programa, el CNL Montserrat ha participat en la commemoració del Dia Internacional del Joc (28 de maig) amb la difusió, a través de les xarxes socials durant cinc dijous, d'un vídeo curt amb curiositats i anècdotes de jocs internacionals, i algun de nostrat, que han format part de l'esbarjo familiar durant diverses generacions.

Els vídeos emesos a les xarxes van introduïts amb algun apunt lingüístic i amb preguntes que interpel·len els usuaris de Facebook, Twitter i Instagram sobre el joc presentat setmanalment. «La botifarra la van inventar quatre muts». «D'on prové aquesta expressió?» És una pregunta que podreu respondre si visualitzeu el vídeo sobre la botifarra. Us hi animeu?

Així, doncs, el Monopoly, el dòmino, el parxís, la botifarra i els escacs han estat els jocs de taula que el programa «I tu, jugues en català?» ha emès a través del nou canal Youtube, com una manera popular i familiar d'inaugurar aquesta xarxa.

Recollida de cartes a la Muralla de Sant Domènec (1968)

J. S. Foto: Enric Villaplana Vargas (ACBG)

Fotografia datada el 10 de desembre de 1968, a la Muralla de Sant Domènec, a l'alçada del teatre Conservatori, amb dues columnes ennegrides, un tros de cartellera, una paperera, el quiosc del Cirera, el restaurant Miami, la publicitat As i els Viatges Aster, de Joan Alsina Soler. A l'altra banda, la casa Rubiralta i unes casetes, on ara hi ha l'edifici Bankinter. Fotografia instantània i artística alhora, reflecteix l'acció del treballador de Correus, capta la conversa dels dos personatges fumant al seu darrere, el vianant amb coll blanc i el policia municipal dirigint el trànsit. En definitiva, un moment de la vida quotidiana. Eren els darrers quinze dies de tardor, on els vianants portaven diferents indumentàries: jersei, abric, caçadora i americana. En primer terme, observem el treballador de Correus, amb una bústia i la bicicleta. Fa la recollida seguint l'horari que li marca l'interior de la bústia. En aquest moment precis són les 9.10 del matí. Durant el dia, s'efectuaven dues recollides més: a les 16.30 i les 20.20. El xicot que ha obert la porta de la bústia amb unes claus, recull les cartes i les posa dins del sac d'espart per endur-se les amb la bicicleta del costat. La bústia és de fosa amb ferro colat, acabada amb una coberta cònica i amb la bandera espanyola al voltant. D'estètica neoclàssica perquè reproduïx l'esquema de la columna grega: base, fus i capitell. Per aquelles dates ja funcionava el motocarro (vehicle de tres rodes) a l'hora d'anar a recollir les bústies, que va ser substituït per una furgoneta que durant dècades, una mica més endavant, conduïa diàriament el traspassat Jordi Costa.

Una de les característiques més remarcables de la fotografia és el ferm de llambordes, típic de la pavimentació de l'època, mesos abans que l'alcalde Ramon Soldevila Tomasa iniciés un asfaltat revolucionari que ha arribat fins a l'actualitat. A sota d'aquests llambordins hi ha una capa de sorra per filtrar l'aigua i evitar els bassals que produeix l'argila. Una de les grans pintades del Maig del 68 a París deia «Sota el pavés (llambordes) hi ha la platja». El trànsit de camions perjudicava molt aquest paviment i sovint calia desmuntar la capa

de sorra per tornar a muntar les llambordes. Als vehicles els costava frenar i com que el paviment s'aixecava molt alguns camions no volien venir a Manresa perquè els camions es feien malbé. Es donava la paradoxa que la carretera de Vic, muralles i carretera de Cardona era un eix industrial de primera línia, amb recanvis tèxtils, de foneria, telers, i les principals entrades i sortides cap a les carreteres exteriors de Vic, Berga i les colònies industrials, o Cardona i Solsona. La vorada separa el paviment de llambordes de les voreres que són de panot, amb un model molt típic de Manresa amb quadrats i cercles dintre, alguns molt desgastats. A la ciutat es va començar a regular el trànsit amb semàfors des de l'any 1956 a la cruïlla entre la Muralla de Sant Domènec i el carrer de Guimerà i tot seguit amb la carretera de Cardona com observem en la foto, sustentats amb fanals de colors vermell i blanc. També observem les baranes perquè la gent no passés pel mig de la cruïlla i els fanals de ferro colat amb pàmpols blancs de bombetes incandescentes.

www.guiamanresa.com

GUIA CULTURAL, SOCIAL I COMERCIAL DE MANRESA I LA CATALUNYA CENTRAL

Agenda, festes, anuncis, comerços, pobles, música, imatges, webs...

propostes

MÚSICA. Marc Vilanova

L'escena musical ressuscita

Aquests dos mesos de juliol i agost la programació musical torna amb molta força als escenaris de Manresa, i des d'aquest espai cridem a tornar a gaudir de la música en directe, això sí, prenent en tot moment les mesures de prevenció que ens recomanin els organitzadors dels espectacles. En primer lloc destacar el Vibra Festival, que tindrà lloc al pati del Palau Firal de Manresa, un espai ple de possibilitats per allotjar-hi música en directe. Els concerts comencen el 10 de juliol i fins al 10 d'agost l'escenari del festival comptarà amb les visites del *triumfito* Miki Núñez, els arxiconeguts Manel, l'orquestra Di-Versiones, Doctor Prats, Els Pets, Roba Estesa i Sopa de Cabra. A la web www.vibrafestival.cat podrem trobar tota la informació sobre les bandes. Canviant d'espai, el teatre Kursaal torna a engegar la maquinària i recupera alguns espectacles ajornats per motiu de la crisi de la covid-19. Des d'aquest espai volem destacar els concerts de tres talents molt nostrats com els de Jo Jet i Maria Ribot (dijous, 2 de juliol, 20 h), una doble vetllada amb Anaïs Vila (15 i 16 de juliol, 20 h) i Berta Sala (dijous, 23 de juliol, 20 h).

ART. Maria Camp

La solitud i les llavors

Fruit d'una residència creativa al Centre d'Art Contemporani i Sostenibilitat El Forn de la Calç (CACIS), l'artista Matilde Obradors ens presenta una exposició on recorda a l'espectador que en aquesta vida som una petita llavor més, sense sentir-nos superiors, i que no podem menystenir ni abusar de la natura –al contrari, que ens caldria estar disposats a fer qualsevol cosa per protegir-la. Busca la reconciliació entre els àmbits públic i privat en relació a la naturalesa i la salut. Les obres que formen l'exposició volen contribuir a un apropament pausat cap a la natura i inspiren una actitud contemplativa per poder reflexionar sobre com es pot recuperar i mantenir el patrimoni natural. Amb pràctiques artístiques sostenibles, ens ofereix obres plàstiques i vídeos, fruit de caminades d'observació de l'entorn, recol·lecció de llavors i plantes, la convivència amb la solitud, i també entrevistes amb persones i projectes que preserven la natura. Es podrà visitar al Casino fins al 26 de juliol i forma part del cicle Gènere i Territori, impulsat per CACIS.

TEATRE. Joan Morros

'El silenci dels telers' al Kursaal

Després de prop de quatre mesos amb el teatre Kursaal tancat, el diumenge 26 de juliol s'hi estrenarà l'obra *El silenci dels telers*, inspirada en el llibre d'Assumpta Montellà que dona veu a les dones que durant dècades van treballar a les colònies tèxtils de Catalunya. Les protagonistes del muntatge, la Pilar i la Carme, van viure i treballar tota la vida en una de les colònies tèxtils que des de finals del segle XIX van ocupar les ribes dels nostres rius fins als anys 80 del segle passat. La productora i impulsora del projecte és l'actriu berguedana Maria Casellas i l'acompanya en el repartiment Andrea Portella. Aquest muntatge, dirigit per Ferran Utzet, s'havia de presentar al teatre Conservatori el diumenge 22 de març. Ara es podrà veure a la sala gran del Kursaal, amb totes les garanties de seguretat.

VINS. Joan Sala, sommelier de Vins Alsina

Saltamarges 2019 (Celler Sanmartí)

Vi varietal, 100% Garnatxa. Nou vi del Celler Sanmartí, del qual s'han embotellat 3.800 ampolles. Veremat a mà en caixes i refrigerat a la vinya, s'ha desrapat i s'ha fet una segona selecció gra a gra. Seguidament el raïm s'ha abocat al tinardó ceràmic on ha fermentat. Un cop acabada la fermentació, s'ha tornat a deixar macerar durant quinze dies amb la pell de raïm de veremes de Garnatxa més tardanes. Color grana de capa mitjana, manté la vivacitat d'un vi jove, sostinguda per la llum vermella. L'aroma desperta amb notes de fruits secs i sobre cap a la regalèsia refrescada per notes mentolades dels entorns boscosos típics del Pla de Bages. Entrada ampla i llaminera. Al final, la pedra foguera, els fruits secs i el sàndal s'entrellacen i mostren la potència d'un vi que d'entrada s'amaga rere una aparent fragilitat. Maridatge perfecte amb carns, xai a la planxa, carns blanques amb salses fortes, estofats de porc, xai, ànec o faisà. A l'estiu, ideal per maridar amb carns vermelles fetes a la barbacoa, acompanyades amb verdures com el pebrot o l'albergínia.

Preu de venda: 9 euros

Casa de la plaça de la Immaculada, 2

Lluís Virós. Foto: Francesc Rubí

A

quest mes presentem una casa del segle XVIII d'estil tradicional, que forma part d'una finca més gran enganxada a l'antiga muralla de Manresa, a la zona del torrent de Sant Ignasi. Per tant, està situada a l'est del nucli antic,

en concret, al número 2 de la plaça de la Immaculada. Avui dia, a la plaça hi ha tres edificis de nova factura, un al costat dret d'aquest, que estan dissenyats amb un llenguatge neutre que no afecta els edificis antics.

Es tracta d'un antic casal unifamiliar entre mitgeres amb semisoterrani, entresol i dos pisos. L'edifici està construït en pendent cap al torrent i, a més, sembla que el paviment de la plaça fos d'un nivell més baix i que el portal, per tant, fos més alt. A la façana, de pedra vista, destaca el tractament de les obertures, amb portal adovellat i finestres amb brancals

i llindes de pedra treballada que li donen un caràcter noble. A la segona planta, fruit d'una ampliació feta al final del segle XIX, hi ha un conjunt de vuit finestrals d'estil homogeni i repetitiu, amb arcs rebaixats i un parament arrebossat que imita la pedra natural i l'estil de la casa. Com passa a moltes façanes de la ciutat, la manca de cura en la instal·lació dels cablejats fa més lleig el seu aspecte general. Dins del vestíbul hi ha restes de l'antiga escala de pedra del casal, amb motllura calada. D'altra banda, l'ampliació del darrera que dona a la via de Sant Ignasi és una edificació industrial sense valors estètics destacables.

El catàleg de Manresa protegeix l'edifici de manera parcial per la importància històrica i artística i perquè conforma un dels eixos urbanístics del barri antic. Moltes persones de Manresa recorden l'edifici com la seu de la coneguda Impremta Esparbé, que estava situada als baixos.

Llorenç Capdevila

Lluís Calderer

Infern i glòria

A la memòria de Jacint Verdaguer s'han erigit estàtues i monuments arreu del país. La novel·la *Entre l'infern i la glòria* (Edicions de 1984, 2020), d'Àlvar Valls, és també un veritable monument –en aquest cas, literari– dedicat a la figura de mossèn Cinto. Arrenca amb el record d'un moment de dubte després de la mort d'una nena acabada de néixer a bord del vapor Guipúzcoa, i tot seguit ens trobem amb Verdaguer, malalt, a Vil·la Joana, el 24 de maig de 1902. Valls construeix, amb paciència i ambició, una trama que repassa la trajectòria vital, religiosa i literària de Verdaguer, a la vegada que recrea, paral·lelament i amb tota la precisió possible, els últims divuit dies en la vida del poeta, postrat al llit i envoltat d'amics i parents que conspiren per aconseguir quedar-se amb l'administració del seu llegat. Àlvar Valls completa una biografia molt ben documentada i extensa del protagonista i, alhora, capta i aprofundeix en la complexitat i les contradiccions del personatge, en les circumstàncies que el van portar a escriure joies com *Canigó*, *Flors del Calvari* o *En defensa pròpia*. Sap retratar l'ànima del capellà, del poeta, de l'home, del geni. Perquè Verdaguer és un personatge complex i tant la seva vida com la seva poesia reflecteixen una forta personalitat, una ànima torturada i un cor carregat d'amor cap als més desfavorits.

A la novel·la d'Àlvar Valls hi ha una trama plena d'intrigues, passió, interessos, traïcions... i, naturalment, molta poesia. Hi ha un repàs biogràfic complet i molt ben documentat. Hi ha el retrat fidel i creïble d'una època. I, per si no n'hi hagués prou, hi ha un excel·lent treball de llenguatge que és també monumental. A banda d'una prosa literària de primera divisió, les varietats lingüístiques –socials i geogràfiques– del català de l'època són dibuixades amb total versemblança. *Entre l'infern i la glòria* es pot llegir com una completa biografia novel·lada, però també com una novel·la històrica molt ben documentada, o com una novel·la de personatge amb una trama que no està exempta de tensió narrativa i que pot interessar qualsevol lector, tant si és verdaguerià fins al moll de l'os com si no.

Coses que passen

Un llibre realment apassionant, a cavall de la història i la novel·la, que es fa llegir amb un interès i un plaer molt més grans que el que susciten tantes i tantes obres d'*entreteniment*, és *La bruixa*, de l'eminent historiador francès Jules Michelet, escrit i publicat el 1861 i aparegut recentment en traducció catalana d'Anna-Maria Corredor, molt ben editat per les Edicions de 1984.

Ara parlaré només d'un dels fets descrits en el llibre, esdevingut a França al segle XVII, l'època més negra de les brutalitats i els crims de la Inquisició en determinats llocs d'Europa. Una dona és acusada de bruixeria perquè diuen que ha fet a trossos el cadàver d'un seu fill mort infant, per destinar-los a cultes satànics. El marit de l'acusada planta cara al tribunal i els diu que això és fàcil de comprovar desenterrant el cadàver. Van al cementiri, obren la tomba i apareix el cos del nen intacte. Així i tot, el jutge nega l'evidència. Diu que allò és un simulacre creat pel dimoni per salvar la seva serventa i la dona és condemnada. El primer que se'n acut és pensar en aquell jutge com un foll fanàtic. Però la perspectiva canvia si hi afegim un fet molt important que, generalment, no s'esmenta, i és que els tribunals de la Inquisició confiscaven i es quedaven totes les possessions dels condemnats.

Erques Torres

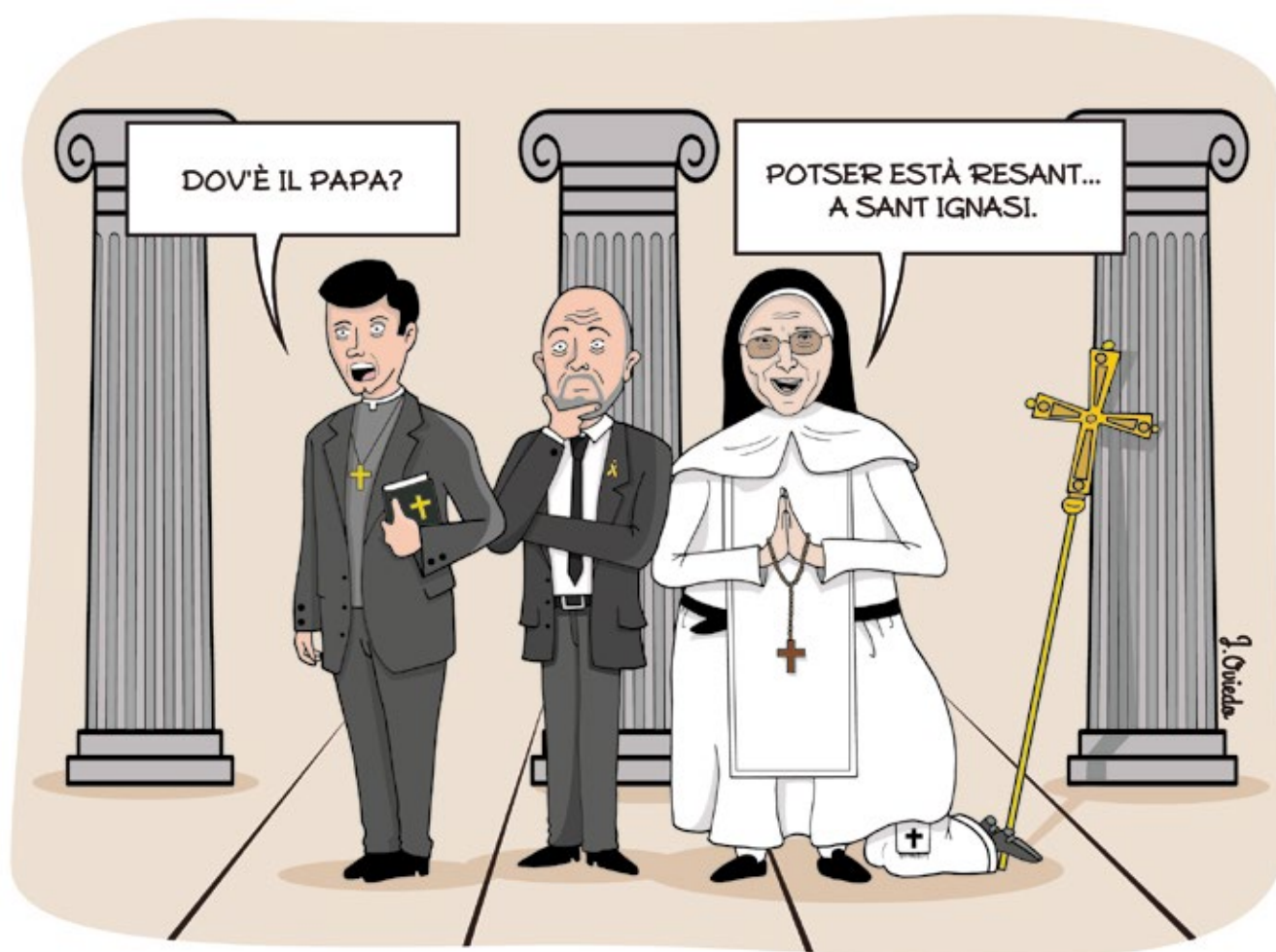
Això darrer també fa llum sobre un fet que va sorprendre molts investigadors dels lligalls inquisitorials d'Espanya: constatar que pràcticament totes les víctimes tenien bens mobles i immobles. No hi havia grandioses fortunes, les quals gaudien d'inviolabilitat, com el mateix rei, ni pobres de solemnitat que no podien aportar res a les arques dels *sants* inquisidors.

Ja ho havia escrit tres cents anys abans Anselm Turmeda: «Diners fan vui al món lo joc,/e fan honor a molt badoc;/a qui diu «no» fan dir-li «oc»/Vejats miracle!/Diners doncs, vulles aplegar./Si els pots haver no els lleixis anar;/si molts n'hauràs poràs tornar/ papa de Roma».

EL CUL DEL POU

NÚM. 272

IMPLOREM LA VISITA DEL PAPA

Ja poden venir els cupaires, els ateus convençuts i els afeccionats a altres confessions; les sectes, les lògies o els grups de contacte tellúrics, i, fins i tot se'n poden anar a regar els curanderos, les fetilleres, els imposadors de mans i els que tenen línia directa amb l'altra vida... quina sigui. Si, per absoluta i afortunada xamba, el papa Francesc vingués a Manresa, ens hauria tocat la loteria. La proposta se li va fer en recepció al Vaticà i no hi va haver pandèmia que ho impedís. Aquest era el pontífex bo, no pas l'anterior, que parla del dimoni amb Jorge Fernández Díaz. És ben bé que això de la fe cadascú s'ho agafa com vol, com el rave... i les fulles.

De tota manera, a part de les pressions que resultin cristia-

nament oportunes –per exemple, una trucada setmanal de sor Lucía Caram al compatriota Bergoglio combinada amb visites *ad limina* cada dos mesos–, no es nota gaire que la ciutat acabi de tenir ganes d'abastar l'horitzó del 2022. El mateix Ajuntament ja hauria d'estar donant llicències per col·locar *foodtrucks*, xurreries i parades de souvenirs amb trencaclosques de Sant Ignasi i còdols beneïts presumptament procedents de la Cova. Ho trobeu rònc? Exagerat? No, home, no! Expliqueu-ho als castigats indis nord-americans que, si no exploten casinos, es pinten i es posen les plomes quan faci falta per atreure el *show business*. Doncs aquí, igual, vestits amb roba de sac tallant el cuponet dels visitants. I, a casa seva, un cop recollits els guanys, que cadascú resi a qui vulgui, que som catalans.

L'íclit Valentí Junyent,
que nou anys ha governat
i dirigit amb mà estesa
la batllia de Manresa,
ha tancat el seu mandat
com a batlle convergent.
Enmig de molts entrebancs,
per no dir porres i tancs,
ha estat al servei del poble.
amb una actitud ben noble,
cosa que li ha costat
que el jutge l'hagi encausat.
Ves quin cas. No fa cap gràcia
defensar la democràcia
quan pot costar la presó,
tot i tenir la raó.

Tal com tenien pactat
els d'Esquerra i PDeCAT,
després d'arribar a un acord
que per fi arribà a bon port,
pren ara el relleu l'Aloy,
que fa cara de bon noi,
convençut republicà,
que el nou alcalde serà
quan hagi pres possessió
davant la televisió
i ho proclamïn els masmedià
en un nou marc ideal,
on es fa molta comèdia:
el teatre del Kursaal,
no fos cas que la pandèmia
ens dugués a l'hospital.

Però posats a fer teatre
el cap de l'oposició,
dispost com mai a combatre,
ens ha fer saber que no
assistirà a la funció
de dissabte al dematí,
la presa de possessió.
Ves, qui ho havia de dir?
L'home vol marcar paquet
i ha muntat un numeret.
En Felip González vol
senzillament marcar un gol
perquè arreu corri el seu nom
en la boca de tothom,
ni que estigui decidit
que ja perdut el partit.
Si va per aquest camí
ben pocs el voldran seguir.

LA SUPERVIVÈNCIA DE L'ESPÈCIE HUMANA

Vaig conèixer el doctor Perish just quan començava la desescalada de la primavera del 2020. Jo estava passejant pel centre de la nova Manresa, una ciutat on fins i tot hi havia més moviment que just abans que arribés la pandèmia, i el vaig veure: un home d'uns 60 anys, amb una densa barba que ja començava a devorar la pròpia cara i que servia de punt de suport de les seves grans ulleres amb vidres grocs. Era impossible no fixar-se en la seva presència, estava dret a sobre d'un banc del Passeig Il·luminat vestit fet amb guants de plàstic i mascaretes de tota mena. La veritat és que la vestimenta no estava confeccionada amb gaire traça, ja que tenia algunes parts del cos al descobert, especialment quan bufava el vent. Ell observava la gent que passava per davant seu i amb un llapis anava prenent apunts en una llibreta.

De seguida vaig veure clar que es tractava d'un boig, i jo soc del parer que sempre val la pena escoltar-los. Tenen coses interessants a dir. Evidentment no ens plantejaran reflexions estandaritzades ni opinions que acontentaran la majoria. Potser per això procuro que aquesta mena de persones ocupin una part important de la meua dieta comunicativa. Així, em vaig posar dret al

costat del doctor Perish i vaig encetar conversa amb una frase per fer guspira: «Com està el tema...».

La primavera no ha ajudat. Saps quina és la frase més estúpida que he escoltat mai? «Aquesta pandèmia ens farà prendre consciència que la vida que portàvem no és sostenible. Hem de canviar els hàbits...». I sí, durant l'estat d'alarma es va *sanejar* la capa d'ozó, va millorar la qualitat de l'aire i de les aigües, però han passat 4 dies i tornem a estar exactament igual que com estàvem abans de coronar-nos. El confinament tampoc no era l'elixir que necessitava el planeta per suportar una existència tan pesada com la nostra... La quantitat de plàstics que els humans hem generat per la falsa supervivència de l'espècie són danys col·laterals a qui ningú sembla importar. Jo visc el que alguns anomenen l'anella verda, que ha quedat arrebossada de plàstics i tota mena de residus *imprescindibles* per a la supervivència de l'espècie: mascaretes, guants, envasos de menjars a domicili i infinites tones de residus generats en hospitals i en residències de gent gran. Ha valgut la pena? És evident que no. Hem perdut una oportunitat d'or per extingir-nos i no l'hem sabuda aprofitar.

COSES PER REGALAR AL PAPA

Ha estat molt encertat que en la primera visita institucional al Papa se li hagin regalat un roc de la Cova i aigua del Cardener, tot i que probablement l'home hauria preferit uns panets de Sant Ignasi, una ampolla d'Aigua de la Llum i fins i tot unes papes braves de l'Antonio, que és el que l'home del sac hauria menjat si en aquella època ja fos oberta la Bodega Andalus, ben a tocar de l'església del Rapte, on Ignasi va experimentar aquell èxtasi catatònic, a resultes del qual va escriure els *Exercicis espirituals*, que no són ben bé iguals que *Els goigs de la Llum*, però que al pontífex, melòman com és, li sonarien igualment a música celestial, gairebé tant com els tangos de Gardel, a qui

un manresà, Manel Jovés, va musicar i un altre manresà, Pep Torres, guitarra en mà, podria cantar al Jorge Bergoglio tanguista per Skype des de la Coveta, equipat amb una samarreta del Bàsquet Manresa (el Papa és un gran entusiasta d'aquest esport, encara que no practica exactament el cinc contra cinc) i amb un pòster de *Plácido* al fons, pel·lícula a partir de la qual es podria fer un *remake* per a l'estrenada TV Fibracat, amb el papamòbil en comptes del motocarro, això sí, fabricat a Ausa, i amb la veu en off de la nostra Caram cantussejant allò final de: *En aquest país, no hi ha justícia ni mai n'hi haurà*, i el tàndem Soler-Quinto-Torres rodant, en un rampell d'imaginació prodigiosa, *Set raons per venir*.

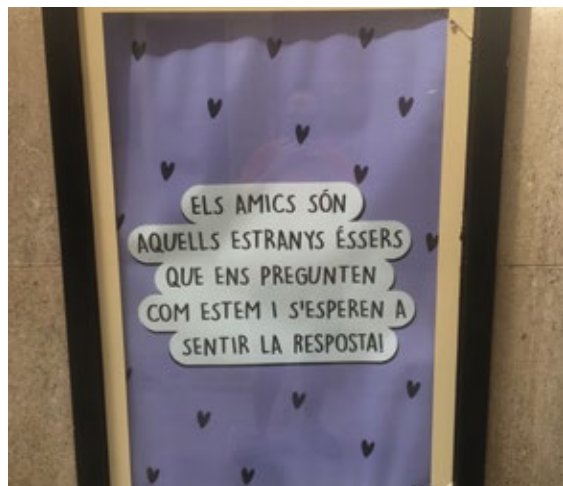
TANTA ROBA I TAN POC SABÓ

JAUME GUBIANAS

LLOBET: A DALT I A BAIX

Després d'anys de reconversió dels seus establiments a una línia més *refinada* de supermercats –amb marca pròpia de precuinats inclosa– que es diferenciï tant dels grans hípers com de la resta de botigues de queviures, el grup Llobet ha obert un establiment a la zona de Crist Rei. Concretament al xamfrà entre el Passeig i el carrer de l'Alcalde Armengou que, des de feia anys, ocupava una oficina bancària. Com es pot apreciar a la imatge, la denominació, en aquest cas, és Llobet 1923, amb una tipografia que connota cert retorn als orígens, abans que la cadena s'expandís obrint una bona colla de supermercats. De fet, com diu el seu web corporatiu: «El naixement del grup es va produir amb l'obertura d'un comerç al carrer Jaume I de Manresa. La primera botiga es va inaugurar l'any 1923 i que avui continua oberta». El curiós del cas, però, no és pas l'elecció d'aquest any en la nova marca, sinó que el fundador i president del grup, Ramon Llobet, viu a la mateixa finca. Per tant, el retorn al passat no pot ser més rodó: Llobet a dalt i a baix.

TELEREPA'S

Tot i que ens vam cansar de sentir que després de la covid-19 el món –com a mínim l'occidental– no tornarà a ser el mateix, per la manera com la gent s'ha llançat al carrer en els darrers dies ja no sé què pensar. No obstant això, n'hi ha que sí que han maniobrat per continuar oferint serveis clàssics d'economia submergida amb les mesures sanitàries oportunes. Un membre de la redacció em fa arribar aquest anunci en el qual es pot esquinçar una tira per tenir el telèfon, enganxat en el pal d'un semàfor al principi de la carretera de Vic. Com podeu veure a la foto, s'ofereixen tot tipus de serveis de repàs escolar, a tots els nivells i, fins i tot, assessorament pedagògic. I quina és la novetat? El text col·locat en diagonal i en negreta: «Online. Videotrucada». O sigui, ni l'alumne ni el professor de suport entren en contacte físic. El servei funciona a través de la xarxa. És una bona pensada sempre que la cana-

lla, com en el cas de les classes durant el confinament, sigui capaç de concentrar-se en la pantalla i no hagi de tenir el pare i mare fent de mestre de guàrdia.

ÀNIM COMERCIAL

I, inevitablement, la fase de represa també esmola l'enginy dels comerciants que, amb limitació d'aforament o sense, necessiten estimular la venda per compensar la llarga etapa d'aturada d'activitat. En el cas de Rubí i Casals, al carrer Nou, comerç especialitzat en roba interior i d'estar per casa, l'estratègia és clara: insuflar bon rotllo i recuperar l'autoestima de la col·lectivitat després d'un episodi tan dur com la crisi sanitària. La imatge que mostrem a la revista és d'un dels aparadors en forma de cartellera del comerç, que fa xamfrà amb el carrer de la Canal, tot i que n'hi ha col·locats tres més. En el que reproduïm diu: «Els amics són aquelles estranys éssers que

ens pregunten com estem i s'esperen a sentir la resposta!». Ho va immortalitzar una lectora per subratllar-ho com a veritable sentit de l'amistat en temps difícils i suposo que no cal dir que, a la botiga, a part de vendre també saben escoltar. L'ofici, això ja ho té.

TERRASSA AMB TIMBRE

Ara que, per imaginació, la del bar La Gerra, a la carretera del Pont de Vilomara, pujant, després del carrer Arquitecte Montagut. Amb la necessitat de reflotar els negocis de restauració, la gernació de terrasses ha estat espectacular encara que, com en aquest cas, les taules i les cadires quedin una mica lluny, ja us ho diré. Com certifica una foto que em fa arribar un veí de la zona, per no haver d'hipotecar el servei a la vigilància constant de la terrassa, el bar en qüestió ha col·locat un timbre per avisar el cambrer!

SEPE

En el cas de la seu del SEPE (Servicio Público de Empleo Estatal), l'antic INEM, ubicat a Manresa, a Casa Caritat, no hi ha ni timbre ni manera de saber quan adreçar-s'hi per ser atès. Com veiem a la imatge, està tancat i barrat com en ple confinament. Exactament igual, val a dir-ho, que el SOC (Servei d'Ocupació de Catalunya). *Regió7* es va fer ressò del tancament de l'organisme depenent del ministeri i de la dependència de la Generalitat. En el cas del SEPE, però, no hi ha ni un trist rètol que informi de la situació als usuaris. Ni que només fos per dir que no donaran informació. De fet, diàriament, els mitjans van plens de casos de persones que fa tres mesos que esperen rebre la prestació compensatòria corresponent d'empreses en situació d'Expedient de Regulació Temporal d'Ocupació (ERTO) que ara govern espanyol, patronal i sindicats han acordat prorrogar fins al setembre. Absolutament dramàtic.

INTERCANVI CULTURAL?

Aquest anunci que fa dies que veig publicat a la secció de classificats de *Regió7* és inquietant. No he gosat trucar al telèfon mòbil que s'hi facilita per resoldre el dubte, però el fet que un noi (català) vulgui conèixer una noia (espanyola) és una, si voleu, *peculiaritat* que em crida l'atenció. Molts, directament, dirien que no cal especificar si el fet de ser català, per imperatiu legal, ja implica ser, alhora,

espanyol. Aquí ja no m'hi ficaré, tot i que, especificar procedència / nacionalitat, tindria sentit si el noi en qüestió desitgés conèixer una valenciana, una andalusa o una gallega. L'altra opció, més recargolada, és que l'interessat, fart de la catalanitat i els fracassos entre noies de tendències separatistes s'hagi decidit per, sense embuts, buscar una noia espanyola amb totes les lletres.

EL KURSAAL, NOU SALÓ DE SESSIONS

Faré un incís per fer-me ressò de l'enrenou que va suposar la presa de possessió, ja pactada, del nou alcalde, Marc Aloy. Un acte que, oficialment, per qüestions de necessitat d'aforament i compliment de mesures anticontagi de la covid-19, es va traslladar al Kursaal. Alguns, com el grup municipal socialista encapçalat per Felip González, ho van trobar injustificable, van qualificar la posada en escena d'*aquelarre* i no hi van assistir. La CUP va verbalitzar que aquell canvi d'ubicació tenia un caire propagandístic, però, com a mínim, va ocupar els seients que corresponien a la representació dels ciutadans que els van votar. El portaveu de Ciutadans també va deixar anar una indirecta asseverant que se li feia estrany que un escenari fos el Saló de Sessions, però també hi era. En qualsevol cas, el moment en què el nou batlle va prendre la vara va comptar amb la presència de tot el *ferro* d'ERC, inclòs el president del Parlament. Una part de cerimonial, i més tenint en compte que no hi havia un alcalde republicà a la ciutat des dels anys trenta, ja el tenia ja, la cosa. Respecte del trasllat *injustificat*, la polèmica moció de censura contra Joan Carles Batanés a Sant Fruitós, sense anar més lluny, també va obligar a desplaçar la sessió al pavelló municipal, amb *afeccionats* cridaners al porta, per cert. O sigui que a l'Ajuntament, per espai, la sessió extraordinària no crec que s'hi pogués pas fer. Després de tants escarafalls, al vespre, el grup municipal socialista deia que assumia que la intervenció que els tocava fer era allà «el lloc i el moment de fer-la». I

Felip González afegia que volien «ser coherents amb les conseqüències que tenen les nostres decisions, sobretot quan són unes decisions que no s'han pres en calent». Doncs bé, *en calent* els va semblar que el Kursaal no era el lloc adequat i van llançar el petard de la revetlla. Entre *presumpta propaganda* d'ERC i l'*aquelarre mediàtic* socialista no diré més i deixaré que jutgeu vosaltres mateixos.

ANNA SELGA, TEATRE I LLIBERTAT

tant que la coneixeu! De primer valoreu les referències: es diu Anna Selga i Jorba, dos cognoms que la vinculen a les nissagues més nostrades –el cèlebre Pere Jorba per besavi o el doctor Selga per oncle! Però l'Anna no ha militat mai en la disciplina de la manresanitat, i més aviat es va fer gran discretament, des que va venir al món l'any 60, a redós de cinc germanes i dos germans, tots en una casa al carrer de Jaume I. El pare, l'Isclé, era el «Selga del ciment» i es dedicava al comerç de materials d'obra al carrer Magnet mentre la mare, Montserrat, feina tenia a pujar tanta canalla. L'Anna anirà a les monges de sant Francesc i en acabat de seguida va passar al Peguera, amb la mestra Joana Herms: amb ella va començar el preparatori, va entroncar amb la nova EGB i hi va seguir el nou BUP i el COU: tot plegat, nou anys seguits a la casa! Modesta i d'una timidesa absoluta, encara emprendre els estudis de biologia, però, per dir-ho curt, no va passar de primer. Sense cap mena d'estridència aleshores es va apuntar a fer un curset de teatre. I es veu que el cuc ja el duia a dintre, perquè aviat es preparà per entrar a l'Institut del Teatre –i hi va entrar, i tant. Encara s'enrojolava per tot, però fa els tres anys preceptius al costat de gent més jove –la Teti Canal, en Jordi Figueras...– amb qui descobreix que el teatre és alliberament i –oh, meravella– aquella vis còmica que fins aleshores semblava amagar-se rere uns ulls blavissims i el ros dels cabells. I l'Anna es capbussa a fer tots els registres, des de cabaret amb textos de la Capmany –aquell *Oli de boges*, a la Cova del

drac– fins al teatre familiar i les campanyes escolars. Que fer d'artista és molt *xulo*, però també els cal bufar cullera. I ella ja se n'ha anat de casa, i té parella, i fins i tot un 2CV per mantenir! Prova els titelles i el teatre de carrer, amb la Farinera de Granollers. I en la diversitat també passa pel Centre Dramàtic del Vallès com a regidora. O com a tècnica, acompanyant molts anys en Marcel Gros. O explicant contes. I aquí i allà fent tot allò que sobre un escenari convingui. Després, quan vindran les criatures –de primer la Clara, després el David– viurà una feliç coincidència amb la nova oferta turística de la ciutat. No la viu veure amb el Cirera pare, a les visites teatralitzades del carrer del Balç? Senyor i senyora Pallarols! I d'aquella feta en vingué Sant Benet i també el Museu Comarcal i, a la fi, l'oportunitat d'incorporar-se a l'equip del Parc de la Séquia. Ara la trobareu al Museu de la Tècnica, o potser a Can Font, al parc de l'Agulla o a la casa de la Culla. Pot fer un taller, us pot fer de guia o pot aparèixer feta una cinta d'ara fa cent anys! I en un cas i l'altre domina públic i escena, i es transforma que sembla màgia –i no és màgia, que és ofici. L'estabilitat laboral només li va servir per multiplicar els seus projectes, i per guanyar llibertat a l'hora d'emprendre'ls. Des dels temps de Faig Teatre o amb la colla dels Carlins, o amb els Farsants universals, a la Fira de l'Aixada. Al Microteatre, o recitant per als presos als porxos de l'Ajuntament... I doncs què, encara no l'heu recordada? És clar que sí! I si m'ho permeteu... segur que l'heu aplaudida també.

Si oblidem la història,
es tornarà a repetir.
Al bosc i en zones
properes, recorda-ho:
no hi llencis burilles
ni deixalles, no hi
encenguis coets,
no hi deixis restes de
treballs forestals i
no hi facis barbacoes.

#ElFocNoSoblida

**Contra els
incendis forestals,
cap foguera,
cap cigarreta,
cap descuit.**

SONS DEL CAMÍ.

CICLE
DE MÚSIQUES
AMB ÀNIMA

EDICIO
MANRESA

Estatz

• ITZIPA }

DIMARTS 21 DE JULIOL / 21 h /
Claustre del Museu Comarcal de Manresa

ENTRADA GRATUÏTA AMB RESERVA PRÈVIA A LA WEB

Kevin

FERRAN PALAU } •

DIMECRES 22 DE JULIOL / 21 h
Basílica de la Seu

PREU: Anticipada 12€ / a taquilla (una hora abans) 15€

Parnàs

• ROGER MAS }

DIJOURS 23 DE JULIOL / 21 h / Basílica de la Seu

PREU: Anticipada 12€ / a taquilla (una hora abans) 15€

El jardí dels sentits

MEDITERRÀNIAM } •

DIVENDRES 24 DE JULIOL / 21 h
Claustre del Museu Comarcal de Manresa

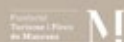
ENTRADA GRATUÏTA AMB RESERVA PRÈVIA A LA WEB

ENTRADES:

WWW.SONSDELCAMI.CAT
& OFICINA DE TURISME DE MANRESA

ORGANITZA:

AMB EL SUPORT DE:

COL·LABORA:

